

Møte fredag den 17. desember kl. 10.13

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 33):

1. Innstilling frå samferdselskomiteen om utbygging og finansiering av Rv 546 Austevollsbrua (sambandet Huftarøy-Hundvåkøy) i Hordaland (Innst. S. nr. 88 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 30 (2004-2005))
2. Innstilling frå utanrikskomiteen om endringar på statsbudsjettet for 2004 under kapittel administrerte av Utanriksdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 15 (2004-2005))
3. Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 104/2004 av 9. juli 2004 om innlemming i EØS-avtala av europa-parlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvida tilsyn med kredittinstitusjonar, forsikringsføretak og investeringsføretak i eit finansielt konglomerat (konglomeratdirektivet) mv. (Innst. S. nr. 66 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 7 (2004-2005))
4. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Gjermund Hagesæter om kompensasjon/tilleggsbevilgning for skattesvikten i norske kommuner i 2004 (Innst. S. nr. 90 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:20 (2004-2005))
5. Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004 (Innst. S. nr. 75 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 31 (2004-2005))
6. Referat

Presidenten: Fra representanten Ingvild Vaggen *Malvik* foreligger søknad om fødselspermisjon fra og med 3. januar og ut Stortingets vårsesjon.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Jørund *Leknes*, innkalles for å møte i permisjonstiden.
3. Jørund *Leknes* innvelges i Lagtinget for den tid han møter for representanten Ingvild Vaggen *Malvik*.

Presidenten: Representanten Øystein Hedstrøm vil framsette et privat forslag.

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:14:35]: På vegne av Thore A. Nistad, Lodve Solholm og meg selv vil jeg framsette et forslag om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer.

Presidenten: Representanten Inger S. Enger vil framsette et privat forslag.

Inger S. Enger (Sp) [10:15:06]: På vegne av representanten Ola D. Gløtvold og meg sjøl vil jeg fremme et Dokument nr. 8-forslag om å inkludere grenseflokkene i bestandsmålet for ulv.

Presidenten: Representanten Marit Nybakk vil framsette et privat forslag.

Marit Nybakk (A) [10:15:39]: På vegne av representantene Gunnar Halvorsen, Rita Tveiten, Grethe Fossli, Torny Pedersen og meg selv vil jeg fremme forslag om å samle Forsvarets verksteder i Ramsund, Bjerkvik, Haakonsvern, Horten, Kjeller og Trandum i ett forvaltningsselskap med særskilte fullmakter og ikke splitte divisjonen opp i seks private selskaper.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling frå samferdselskomiteen om utbygging og finansiering av Rv 546 Austevollsbrua (sambandet Huftarøy-Hundvåkøy) i Hordaland (Innst. S. nr. 88 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 30 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra samferdselskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter det enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Jorunn Ringstad (Sp) [10:17:12] (ordfører for saka):

Utbygging av Austevollsbrua i Hordaland er ei sak med ei lang historie. Midt på 1990-talet vart den første søknaden om bompengefinansiering lagd fram. Sidan prosjektet på det tidspunktet ikkje var fullfinansiert, vart ikkje denne første bompengesøknaden – og heller ikkje ein seinare – godkjend.

Først i dag er vi framme ved den politiske slutthandsaminga av saka. Mange ulike element er inne i biletet for å få til fullfinansiering. Dette er bl.a. den andre ferjeavløysingssaka Stortinget handsamar. For Austevollsbrua er innsparte kapitalkostnader og ferjetilskott ein viktig del av finansieringa. Dette viser at opning for å bruke ferjeavløysingsmidlar er den toppfinansieringa som skal til for å kunne løyse viktige samferdsleprosjekt i ferjedistrikt.

I finansieringa går elles både Austevoll Kraftlag og Austevoll kommune inn med midlar. Men heilt avgjerande for finansieringsopplegget er den innsatsen som innbyggjarane i Austevoll sjølve står for. Folk i Austevoll strekkjer seg langt både med å akseptere det nye ferjeopplegget og også med å medverke til at ein stor del av finansieringa er bompengar.

Alle desse ulike postane i finansieringa gjer at det trengst lite ordinære statlege midlar, og det er dette som til saman har løyst finansieringsopplegget.

Med bygging av dette prosjektet blir ca. 97 pst. av innbyggjarane i Austevoll kommune bundne saman med fast vegsamband. Dette vil vere av stor verdi for næringslivet i kommunen. Det vil leggje til rette for større bu- og arbeidsmarknadsområde. Når dei interne kommunikasjonane blir betre, vil det også bli betre vilkår for kulturlivet, lag og organisasjonar.

For Austevoll kommune vil dette vere ein fordel ved tilrettelegging av det kommunale tenestetilbodet. Med betre interne kommunikasjonar vil det bli lettare å organisere eit godt tenestetilbod, og det vil kunne bli eit billigare opplegg enn tidlegare.

Det er faktisk vanskeleg å trekkje fram særleg anna enn positive effektar av dette prosjektet. At heile komiteen går inn for Austevollsbrua, må kunne takast som eit signal om at dette er eit prosjekt med stor positiv gevinst. Eg er glad for at eit stort fleirtal i komiteen, alle bortsett frå Framstegspartiet, også støttar det framlagde finansieringsopplegget. Eg har lyst til å streke under at det faktisk er bompengedelen saman med alle dei andre bitane som gjer at dette prosjektet kan fullfinansierast og startast så snart alle vedtaka er gjorde, og det siste vedtaket blir gjort her i dag.

Eg er svært tilfreds med å tilrå innstillinga frå fleirtallet.

Øyvind Halleraker (H) [10:20:32]: Dette er en stor dag for folk i Austevoll. Nok en gang er vi vitne til at lokalsamfunn og trafikanter løfter sammen for å realisere det som skulle vært en statlig oppgave – bygging av riksveger. Vi er vitne til idealistiske mennesker som er med på å bygge samfunnet, og som får ting gjort. Vestlendingene er vant til dette. Gjennom 50 år med bompengeprojekter er det blitt realisert brukerfinansierte veger, bruer og tunneler, ofte uten statlig medvirkning til finansieringen i det hele tatt. Utallige prosjekter, med nøkterne prognoser, er blitt nedbetalt i god tid og åpnet for fri ferdsel uten bompenger eller ferjebetaling.

Saksordføreren redegjorde godt for Austevollsbrua. Her er det 60 pst. brukermedvirkning, og bare 5 pst. av finansieringen er ordinære statlige midler.

Det er en spesiell merkedag i Austevoll, denne driftige kommunen med havet som nærmeste nabo, fordi alle de større øyene nå får fast vegsamband. Med det aktive næringslivet som er i denne kommunen, som særlig utmerker seg innenfor moderne fiskeri og oppdrett, vil dette bety en enklere hverdag, selvsagt også for folk flest.

Det er en gledens dag for oss også, fordi vi som beslutningsmyndighet får være med på å realisere en gammel drøm, sette kronen på verket med den siste av de fire store bruene i Austevoll. Derigjennom får vi være med på å bidra til ny optimisme og vekst. Austevollingene vil nå kunne ferdes fritt innen egen kommune, uten ferjeforsinkelser, ventetid, nattestengt og ikke minst dyr overfart.

Litt vemodig er det likevel at ikke ordfører Inge Storebø, som gikk bort så altfor tidlig, fikk oppleve denne dagen. Han arbeidet, i likhet med sine etterfølgere, målbevisst fram mot den dagen da de store øyene i kommunen skulle få fast vegforbindelse. Men kommende generasjoner vil få glede av pågangsmotet og storverket deres, med Bakkasundbrua, Stolmabrua, Storekalsøybrua og nå Austevollsbrua.

Dette er en stor dag og en skikkelig julegave til folk i Austevoll.

Thore A. Nistad (FrP) [10:23:48]: Jeg vil på vegne av Fremskrittspartiet legge fram følgende forslag:

«1. Bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån på inntil 190 mill. kroner til å forskuttere bygging av Rv 546 Austevollsbrua.

2. Finansdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet om tilbakebetaling av beløpet gjennom optisk registrering av passeringer av kjøretøy etter at prosjektet er ferdigstilt.»

Her har lokalsamfunnet gjennom tilskudd fra kommunen og kraftlaget lagt sammen hele 77 mill. kr. I tillegg vil staten spare ferjesubsidier når sambandet går fra to til én ferje. Fremskrittspartiet er av den mening at lokalsamfunnets bidrag er stort, og at staten derfor skal betale tilbake bompenger gjennom statlig bidrag gjennom en optisk registrering av de passerte kjøretøyer.

Til slutt antar jeg at samferdselsministeren og hennes stab sender en jule- og nyttårshilsen til alle bilister i dette landet, for neste år vil vi sannsynligvis passere 50 milliarder kr i bidrag til statskassen fra oss skatteflådde bilister.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:25:22]: I dag går flagga til topps i Austevoll – og det er det all grunn til. Med det vedtaket som Stortinget gjer i dag, er det klart for bygging av Austevollsbrua. Byggjstart er tidleg neste år, og ferdiggjering seint i 2007 eller tidleg i 2008.

Austevollsbrua er det siste av bru-prosjekta som knyter det aller meste av øykommunen Austevoll saman. No vert ca. 97 pst. av innbyggjarane i Austevoll knytte saman med fast vegsamband. For mange austevollingar er dette eit eventyr som er i ferd med å verta verkeleg. Det er ein draum som er i ferd med å verta oppfylt.

Lokalt er det stor tru på og store forventningar til Austevollsbrua. Brua gjev mange fortrinn – offentleg tenestetilbod, næringsutvikling og bu- og arbeidsmarknad osv. Brua gjer alt lettare.

Men Austevollsbrua får positive konsekvensar langt utover kommunegrensa. Med eit framtidsretta, sterkt og mangfaldig næringsliv og med ein kreativitet som mange kan misunna dei, spelar Austevoll og austevollingane i elitedivisjonon når det gjeld næringsutvikling, vekst og utvikling. Austevollsbrua vert såleis viktig også for fylkeskommunen, for vestlandsregionen og for nasjonen.

I Kristeleg Folkeparti gler me oss over at Austevollsbrua endeleg kan realiserast. I arbeidet med dette prosjektet er det rett å lyfta fram eit svært godt samarbeid med lokale krefter. Med det finansieringsopplegget som

no ligg føre, kan prosjektet realiserast raskare enn det som elles hadde vore mogleg. Lokale krefter har medverka sterkt til å lyfta fram eit prosjekt som dei har tru på. Kreative løysingar er utvikla for å få dette til. Bompengeselskapet og lokale styresmakter har arbeidd fram ei finansieringsløysing med relativt små ordinære statlege løyvingar. I finansieringsopplegget ligg det inne innsparte ferjetilskot, bompengar og lokale tilskot i tillegg til ordinære statlege midlar.

Alle nødvendige kommunale og fylkeskommunale vedtak er no på plass. I dag kjem òg det nødvendige stortingsvedtaket. No er me klare for siste etappe – realisering av Austevollsbrua. Også for oss i Kristeleg Folkeparti er dette ein stor dag.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ingmar Ljones (KrF) [10:28:31]: Det har vore overlag interessant å følgja prosessen med å få realisert prosjektet Austevollsbrua. Første gongen vi fekk presentert bruprojektet, og ikkje minst den kreative finansieringsplanen, blei det i etterkant av møtet sagt: Her tek nok austevollingane seg vatn over hovudet. I dag blir denne utsegna gjord ettertrykkeleg til skamme. Folket der vest toler nok å få litt vatn over hovudet utan at dei tek skade av det. Folk i Austevoll har fram gjennom tidene jamt hatt nært møte med havet og naturkreftene, og dei er blitt vande til å ta utfordringar og tunge lyft, både i konkret og overført tyding. Eg er imponert over det målmedvetne arbeidet som er gjort lokalt, for å leggja grunnlaget for vedtaket i dag.

Lokale krefter har greidd å bera fram dette prosjektet som dei har hatt så sterk tru på. Bompengeselskapet og dei lokale styresmaktene har arbeidd fram ei finansieringsløysing som inneber små statlege midlar. I tillegg til statlege midlar og innsparte ferjesubsidiar skal pengane hentast lokalt og regionalt.

Vi i Kristeleg Folkeparti er glade for at det er Samarbeidsregjeringa som legg fram denne saka, og for at vi får vera med på å gjera vedtak om Austevollsbrua i dag.

Eg vil nytta høvet til å gi kompliment til folket i Austevoll og til næringslivet i regionen for det utrøyttelge arbeidet dei har gjort for å realisera bruprojektet. Dei har ikkje berre stilt krav til sentrale styresmakter, dei har stilt opp sjølve og vist at dei vil ta ansvar for å vidareutvikla øysamfunnet og regionen. Eg vil gratulera folket der vest med dagen, og eg ser fram til den dagen bruspennet kan knyta innbyggjarane endå tettare saman.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1293)

S a k n r . 2

Innstilling frå utanrikskomiteen om endringar på statsbudsjettet for 2004 under kapittel administrerte av Utanriksdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 15 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1294)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 104/2004 av 9. juli 2004 om innlemming i EØS-avtala av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvida tilsyn med kredittinstitusjonar, forsikringsføretak og investeringsføretak i eit finansielt konglomerat (konglomeratdirektivet) mv. (Innst. S. nr. 66 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 7 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1295)

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 4 og 5 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Gjermund Hagesæter om kompensasjon/tilleggsbevilgning for skattesvikten i norske kommuner i 2004 (Innst. S. nr. 90 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:20 (2004-2005))

S a k n r . 5

Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004 (Innst. S. nr. 75 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 31 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 10 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter hver og Senterpartiet og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hill-Marta Solberg (A) [10:32:52] (fra salen): Jeg lurer på om det kan være en misforståelse, for komiteen mener å ha registrert at det ikke skulle være replikkordskifte etter hovedtalspersonene. Det er komiteens forslag at det skal være replikkordskifte bare etter finansministeren.

Presidenten: Da endrer vi presidentens forslag til at det kun skal være replikkordskifte etter medlemmer av Regjeringen. Verre er det ikke.

– Det anses vedtatt.

Siv Jensen (FrP) [10:33:33] (komiteens leder og ordfører for sak nr. 5): Grunnen til at vi ønsker replikk bare på finansministeren, er at vi føler at vi ikke har plaget ham nok før jul, mens vi oss imellom føler oss ferdig plaget.

I forbindelse med nysalderingen er det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet for 2004 nå på over 80 milliarder kr. Det innebærer en økning på 12,9 milliarder kr siden budsjettet ble vedtatt i fjor høst. Da er det litt fristende å se dette kanskje litt humoristisk, sammenliknet med det gravalvoret som preger både Regjeringen og deler av Stortinget når man behandler statsbudsjettet, når man altså i ramme alvor forsøker å finsikte budsjettbalansen og ikke minst bruken av oljepenger som om det nærmest gjaldt livet. Det dette uansett viser, er at handlingsregelen fortsatt ikke gjelder.

Det samlede anslaget for skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge er også redusert med 8,8 milliarder kr i forhold til saldert budsjett. Det får man bare ta til etterretning. Ett eksempel er jo reduksjonen i tobakksavgiftene på 9,5 pst., og på spørsmål til Finansdepartementet har vi egentlig ikke fått noe fullgodt svar på hvorfor det er slik. Vi vet at det har vært gjort endringer i røykeloven, og en del andre ting, som selvfølgelig kan ha sammenheng med tobakksforbruket. Mitt spørsmål til finansministeren er om han har hensyntatt denne utviklingen i de prognosene man har lagt i statsbudsjettet for 2005. Det er jo grunn til å tro at man i så fall har overbudsjettet den avgiften.

Som følge av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble det enighet om å kompensere skattesvikten i kommunene med 2,2 milliarder kr for inneværende år. Det er den skattesvikten som har fremkommet etter at revidert budsjett ble behandlet i Stortinget, og jeg er glad for at det er bredt flertall for å gi denne kompensasjonen til landets kommuner, slik at de kan gå en noe bedre tid, økonomisk sett, i møte. Men vi kjenner fortsatt ikke de endelige regnskapstallene for kommunesektoren. Det vi vet, er at gjennom hele året og året før har lav prisstigning, lav lønnsvekst og lav rente også dratt i positiv retning for kommunesektoren, slik at der ligger det en gevinst for den sektoren som jeg ikke synes vi skal undervurdere. Derfor er det farlig bare å se seg blind på skattesvikten. Samtidig må det ikke være noen tvil om at det fortsatt er en viss bekymring for hvilken utvikling kommuneøkonomien vil få i 2005, og derfor har jeg også lyst til å understreke det som flertallet også påpeker i innstillingen, nemlig at vi nå skal sette i fokus revidert budsjett, og ikke minst de endelige regnskapstallene for 2004, slik at vi, basert på den økonomiske utviklingen for kommunene, eventuelt kan tilleggsbevilge penger til kommunesektoren i forbindelse med revidert budsjett. Da er det særlig viktig at Regjeringen fokuserer på utviklingen i eldreomsorgen.

Flertallet ber også i innstillingen Regjeringen om å legge til rette for at kommunene kan få anledning til å balanseføre merverdiavgiftsrefusjonen. Det er ikke minst et ønske som er kommet i brevs form fra Kommunenes Sentralforbund. Jeg bare ber finansministeren merke seg det, og bidra til at det blir lagt til rette for dette.

Det er også et flertall som har registrert at Regjeringen og statsråd Solberg har tatt et initiativ overfor Finnmark fylkeskommune for å drøfte tiltak som kan bedre situasjonen for en del av de utsatte kommunene i lokalsamfunnene i Finnmark. Derfor har flertallet bevilget 75 mill. kr, som vi håper kan bidra til å skape nye arbeidsplasser i disse lokalsamfunnene. Hensikten er at midlene skal fordeles til regionale og lokale myndigheter, virkemiddelaktører eller statlige sektormyndigheter. Men flertallet har altså tillagt departementet å fordele midlene etter nærmere drøftelser med Finnmark fylkeskommune.

Så, helt til slutt, vil jeg henlede oppmerksomheten på innstillingens side 27, punkt. 4.2 Pionerdykkere i Nordsjøen. Der har finanskomiteen, basert på ønske fra kommunalkomiteen, lagt inn en bevilgning. Etter en del dialog med både departementet og medlemmer av kommunalkomiteen ønsker jeg å gi følgende presisering: Det er altså et ønske fra et flertall at det blir gitt kompensasjon for hjemmekontor, men at statens satser for utvalgsarbeid legges til grunn for utbetaling av konsulentbistand. Det grunnleggende ønsket fra flertallet er at man her bidrar til å forhindre at enkeltstående får utbetalt urimelig høye kompensasjoner. Jeg oppfatter at det for så vidt er i samsvar med de signaler som er kommet fra Regjeringen. Det flertallet ber om, er altså at det fra departementets side blir utøvd et rimelig skjønn i denne saken, i tråd med de forutsetninger som stortingsflertallet har lagt til grunn.

Jeg anbefaler med dette innstillingen.

Hill-Marta Solberg (A) [10:40:11]: Jeg vil starte med å si at Stortingets håndtering av nysalderingen i år – av budsjettet for 2004 – må kunne sies å være spesiell. Det som gjør behandlingen i dag spesiell, er jo at det for første gang er slik at nysalderingen, altså det endelige oppgjøret på årets budsjett, er blitt en del av avtalen for neste års budsjett. Det må kunne sies å være en nyskaping som er blitt introdusert i år, gjennom den budsjettavtalen som ble inngått mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Det var – vil jeg si – til manges overraskelse at man fant å gjøre en slik kobling. Det kan se ut som om det faller enklere å bruke noen ekstra milliarder kroner på slutten av året i 2004 enn å bevilge de samme pengene for 2005. Når det også er slik at forbruket av oljepenger i 2004 nå totalt har økt med 12,9 milliarder kr utover det som var i saldert budsjett, synes det som om det faller enklere for regjeringspartiene og Fremskrittspartiet å bli enige om en ekstrabevilgning på slutten av året enn å sørge for at bevilgningen til kommunesektoren blir god nok til neste år.

Jeg finner det også på sin plass å nevne at ved noen anledninger de siste par årene har regjeringspartiene, spesielt Høyre, faktisk tatt opp spørsmålet om hvorvidt budsjettreglementet var klart og tydelig nok til å forhindre at stortingsflertallet gjorde budsjettvedtak i tide og utide. Men når denne metoden for budsjettering til kommunene nå er blitt introdusert, er det naturlig at resten av Stortinget slutter seg til det. Det vil også skje i dag. Fra Arbeiderpartiets side er vurderingen den at når regje-

ringspartiene og Fremskrittspartiet – altså budsjettpartiene – ikke fant rom for å øke kommunesektorens opplegg med mer enn 800 mill. kr i 2005, er det helt nødvendig med den bevilgningen som gjøres nå. Vi støtter også den.

Arbeiderpartiet mener dessuten at når man først introduserer prinsippet om å kompensere skattesvikten, burde man ha stått løpet ut. Vi stemmer da også for at man kompenserer fullt ut. Jeg har registrert at man har brukt som argument at en del av denne skattesvikten var kjent allerede ved revidert nasjonalbudsjett. Det er riktig. Da var det fortsatt et halvt år igjen, og situasjonen og utviklingen i kommunesektoren kunne snu til det bedre. Det vi vet ved årets utgang, er at det er det motsatte som har skjedd; skattesvikten har blitt betydelig større.

Jeg vil på Arbeiderpartiets vegne i hvert fall bare understreke at vi mener at det ikke er ønskelig at nysalderingen skal bli en revidert runde nummer to på statsbudsjettet. Vi håper at det heller ikke er det som regjeringspartiene og Fremskrittspartiet legger opp til framover.

Jeg må også få si at det er langt fra Oslo til Finnmark. Det er det rent fysisk, og det er det i enhver forstand. Det er langt enten man tenker at Oslo er Stortinget eller Akersgata.

Den utrolig vanskelige situasjonen som deler av Kyst-Finnmark opplever – og har opplevd i lang tid – har først nå senhøstes fått nasjonal oppmerksomhet. Da Stortinget i vårsesjonen behandlet tiltakszonen for Nord-Troms og Finnmark, foreslo Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet – det var helt tvingende nødvendig – å utforme en aksjonsplan for Kyst-Finnmark. Det ble beklageligvis stemt ned i Stortinget – vi fikk ikke støtte for det. Men nå har altså situasjonen på Finnmarkskysten omsider nådd Akersgata, og da kan det også se ut som om det er mulig å få et visst gjennomslag i Stortinget.

Situasjonen der oppe er at hjørnesteinsbedrifter i enkelte av de totalt fiskeriavhengige kommunene har stått stille – og de har gjort det lenge, noen i over to år. Det har utviklet seg en ledighet enkelte steder på over 20 pst. Da er det på tide at også de sentrale myndigheter våkner og reagerer.

Arbeiderpartiet har derfor nå også lagt fram en pakke. Vi er veldig glad for at flere støtter den. Av innstillingen framgår det at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet står sammen om omfattende tiltak. Sosialistisk Venstreparti foreslår noe tilsvarende. Vi mener at man må gjøre alt som er mulig for først og fremst å få i gang virksomhet i det som er hjørnesteinen i Kyst-Finnmark, nemlig fiskeriaktiviteter. Men man må også vinkle og rette tiltak mot alternativt sysselsetting, utvikling av alternative arbeidsplasser.

Det framgår av innstillingen at det blir foreslått en bevilgning på 150 mill. kr fra mindretallet, som er Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Når flertallet – regjeringspartiene og Fremskrittspartiet – ikke har villet støtte 150 mill. kr, må jeg si at det allikevel er svært gledelig at det ser ut til å bli et klart flertall for at det halve, 75 mill. kr, skal bevilges. Det er viktig at Stortinget gjør det før vi går fra hveran-

dre. Det kan forhåpentligvis bidra til å skape litt ny optimisme på Finnmarkskysten. Og det er etter vårt syn utrolig viktig at de berørte partene der oppe blir tungt og sterkt involvert i oppfølgingen av dette.

Et annet vedtak som Stortinget gjør i dag, vil jeg også få nevne. Vi har faktisk opplevd den siste tiden at det har blomstret opp kraftige utslag av kikhoste blant barn, og Folkehelseinstituttet har bedt om at det må skaffes ressurser til veie, slik at man kan ha en oppfølgingsvaksine for barn. Det er veldig gledelig at et enstemmig storting i dag går inn for å ordne opp i det, slik at denne vaksinen kommer på plass.

Jeg skal bare til slutt ønske den øvrige komiteen god jul! Og så tar jeg opp det forslag om Arbeiderpartiet sammen med andre fremmer i innstillingen.

Presidenten: Representanten Hill-Marta Solberg har tatt opp det forslag hun refererte til.

Jan Tore Sanner (H) [10:48:16]: Det oljekorrigerte underskuddet har økt med om lag 13 milliarder kr i løpet av 2004. Det skyldes primært sviktende skatteinntekter og mindre endringer på utgiftssiden. Jeg har lyst til å si innledningsvis at – nå går ikke klokken, president. Men det er greit, det, jeg kan godt tale lenge og vel, jeg!

Presidenten: Det er første gang at en representant har vært bekymret for det!

Jan Tore Sanner (H) [10:48:49]: – Jeg har lyst til å si at jeg er uenig med Fremskrittspartiet og Siv Jensen når de i innstillingen og også i innlegget i dag mener at det reduserer betydningen av å holde igjen i budsjettbehandlingen. For det er helt opplagt at konsekvensene for økonomien er de samme. Hvis man mener at man skal bruke sviktende skatteinntekter som et argument for at man skal kunne blåse opp utgiftssiden enda mer under den ordinære budsjettbehandlingen, er jeg helt uenig i en slik tilnærming, men det overrasker vel neppe heller representanten Jensen.

Det er viktig at nysalderingen forblir en siste justering av budsjettet og ikke et oppsamlingsheat for gode ønsker. Det krever disiplin, og det krever en vilje til samarbeid fra hele Stortinget. Jeg er enig med representanten Hill-Marta Solberg i at det har vært en spesiell nysaldering, men det har da gått bra. Og det har først og fremst gått bra fordi Fremskrittspartiet har opptrådt ryddig også ved behandlingen av nysalderingen.

Det som er spesielt, er Arbeiderpartiets opptreden i forbindelse med nysalderingen. For det er Arbeiderpartiet og regjeringspartiene som har budsjettavtale for 2004. Det vi har opplevd nå, er konturene av et mindre ansvarlig og mer populistisk arbeiderparti. Arbeiderpartiet har i alle år gjort en dyd ut av at de ikke skal bruke en krone mer av oljefondet enn det regjeringspartiene gjør. I nysalderingen velger Arbeiderpartiet å bruke 1,5 milliarder kr mer oljepenger enn det regjeringspartiene gjør.

I avtalen med Fremskrittspartiet om budsjettet valgte vi å kompensere for skattesvikten til kommunene med

2,2 milliarder kr. Det skyldes at vi har en helt ekstraordinær situasjon, hvor vi mener at det har vært riktig å gjøre det. Men at Arbeiderpartiet da velger å kompensere for en skattesvikt som man kjente til da regjeringspartiene og Arbeiderpartiet forhandlet om revidert nasjonalbudsjett, mener jeg er ganske oppsiktsvekkende.

Med det opplegget som vi presenterer, får kommunene en god kompensasjon, ved at det også er andre forhold som har trukket i positiv retning for kommunene, bl.a. knyttet til lav prisstigning, lav rente og et billigere lønnsoppgjør, som gjør at kompensasjonen blir slik vi beskriver det i innstillingen.

La meg til slutt si at vi har også blitt enige med Fremskrittspartiet om å bevilge 75 mill. kr i tilknytning til den spesielle situasjonen i Finnmark. Det kommer som en konsekvens av at kommunalminister Erna Solberg har tatt et initiativ overfor Finnmark fylkeskommune. Men vi har vært opptatt av at de pengene skal gå til å skape nye og varige arbeidsplasser, og at vi ikke skal bruke dette som et virkemiddel for å endre politikken. Det er noen vesentlige forskjeller på regjeringspartiene og Fremskrittspartiet på den ene siden og Arbeiderpartiet på den andre, ved at vi har en mer åpen tilnærming til hvordan disse pengene skal brukes, mens Arbeiderpartiet legger opp til ganske vesentlige endringer av politikken, endringer som går mer i retning av å bevare gamle strukturer enn av å legge grunnlag for å skape noe nytt.

Da vil jeg ta opp forslaget fra regjeringspartiene.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp det forslaget han refererte til – og ennå var det taletid igjen!

Øystein Djupedal (SV) [10:53:07]: I det foreliggende nysalderte budsjettet har det oljekorrigerte underskuddet økt til 81 milliarder kr. Det er 12 milliarder kr, nesten 13 milliarder kr, mer bare det siste året, men i forhold til en streng forståelse av handlingsregelen er merforbruket av penger langt over 20 milliarder kr.

Det dette viser oss, er kanskje særlig to ting. Det ene er at handlingsregelen som sådan er en fornuftig rettesnor, men selvfølgelig ingen mekanisk regel. Dette er en politikerbestemt handlingsregel og ikke en økonomisk lov, som enkelte liker å framstille det som. Og ved alle budsjetter – inkludert reviderte budsjetter – etter at handlingsregelen ble vedtatt, har man valgt en annen tolkning av handlingsregelen enn det man opprinnelig la til grunn. Grunnen til det er selvfølgelig at det har vist seg helt umulig å følge handlingsregelen strikt. Det viser også Regjeringens opptreden både i dette budsjettet og når det gjelder hvordan man har revidert budsjettet.

SVs tilnærming til handlingsregelen har fra dag én vært at vi må bruke de penger det er fornuftig og ansvarlig å bruke i det norske samfunnet. Det betyr at det noen ganger kan være riktig å bruke mer, andre ganger kan det være riktig å bruke mindre, som vi i SVs alternative budsjetter også har gjort i perioder, i motsetning til Regjeringen. Regjeringen har konsekvent brukt mer penger enn handlingsregelen tilsier, uavhengig av situasjonen i norsk

økonomi for øvrig, samtidig som man fra Stortingets talerstol hele tiden framhever hvor ansvarlig det er, og hvor viktig handlingsregelen er, selv om man de facto ikke følger den, heller ikke i dette budsjettet. Det er den ene lærdommen vi kan trekke.

Den andre lærdommen vi kan trekke, er at det å velge en ensidig eller veldig sterk fokusering på handlingsregelen som sådan gjør at man kan komme ut av fokus, og det har man da også gjort en rekke ganger. Det betyr at det er riktig å bruke dette som en rettesnor, men selvfølgelig må det dimensjoneres i forhold til den økonomiske situasjonen som er.

Jeg la merke til at representanten Sanner i sitt innlegg nok en gang snakket om ansvarlighet og hvordan man nå har håndtert dette. Hvis det virkelig er et parti som i dette budsjettet opptrer uansvarlig, er det vel Høyre. Man velger altså for det første nysalderingen av et budsjett til å bruke 2,2 milliarder kr – uten inndekning i dette års budsjett – som i realiteten dreier seg om neste års budsjett. Hvis Per-Kristian Foss hadde vært i Stortinget, ville han med store ord ha sagt at flere harrypenger enn dette har det ikke vært brukt i Stortinget noensinne. Og dette er virkelig harrypenger av beste merke, simpelthen fordi man bruker for neste år penger i årets budsjett, uten inndekning.

Dette vil ut fra enhver betraktning av Høyres historie være svært uansvarlig. Men ikke bare det, man velger sågar å ta et nytt tiltak, som ikke er omtalt overhodet, og legge det inn i nysalderingen, uten inndekning nok en gang. Dette gjelder Finnmark. Det er mange gode grunner til både å bruke penger på kommunene og penger på Finnmark, men ut fra den retorikken Høyre tradisjonelt har, og ikke minst ut fra innlegget til hr. Sanner – som vel gjorde at de fleste humret litt rundt på benkeradene, for dette var ikke seriøst i det hele tatt – opptrer Høyre også her, etter sin egen definisjon, dypt uansvarlig. Jeg registrerer dette. Det betyr at det er etablert en ny praksis i Stortinget, en ny praksis i forbindelse med nysalderingen. Det vil si at andre partier selvfølgelig på samme måte både kan dekke opp årets budsjett i nysalderingen og neste års budsjett i nysalderingen og ta opp nye saker i nysalderingen uten å kunne forvente å bli kritisert for det verken av finansminister eller finanspolitiske talsmenn fra regjeringspartiene. Denne praksis er etablert av den sittende regjering med sine støttepartier i Stortinget.

Vi har da valgt å følge det samme resonnement som Regjeringen i budsjettavtalen med Fremskrittspartiet. Her sier man at man skal dekke inn skattetapet for innværende år for kommunene. Det har også vi lagt til grunn, men den summen Regjeringen i forliket opererer med, er feil. Summen er 3,4 milliarder kr, ikke 2,2 milliarder kr. Det gjør – og det er gledelig at vi har fått støtte for dette fra Senterpartiet og Arbeiderpartiet – at vi legger inn 1,2 milliarder kr mer i kompensasjon for det skattetapet kommunene har. Dette har vi også gjort tidligere. Kommunene har en forventning om hvor store inntekter de skal få når kommuneproposisjonen og revidert nasjonalbudsjett vedtas i Stortinget. Det betyr at det har vært til dels dramatiske nedskjæringer i mange kom-

muner som en følge av det store skattetapet, og vi synes derfor det er klokt og riktig at man i nysalderingen summerer opp kommunenes inntekter og kompenserer skattetapet hvis det er stort. Det har vi ment i mange år har vært en riktig tilnærming. Vi er konsekvente når det gjelder dette, og vi registrerer med en viss tilfredshet at dette ikke lenger er uansvarlig, som vi så sent som i fjor ble beskyldt for å være av regjeringspartiene, da vi også ville kompensere skattetapet. Dette er nå etablert som en de facto praksis fra regjeringspartiene med sitt forliksparti, og vi vil også i framtiden mene at det er riktig å gjøre dette i nysalderingen, slik at kommunene nå framover kan forvente at Stortinget vil ta et spesielt ansvar, gitt at skattetapet er stort for kommunene i den perioden vi har bak oss.

Disse 1,2 milliarder kr som vi har lagt inn, har vi ment har vært riktig ut fra den situasjonen som er. Hvis det en gang skulle vise seg at kommunene kommer i motsatt situasjon, at de får for mye penger, mener vi allikevel at kommunene har såpass store hull å dytte pengene i at vi synes det er riktig at de beholder dette.

Men det man må stille spørsmål om, knyttet til et så stort skattetap i dette året – på tross av at norsk økonomi har gått veldig godt – er hvilke modeller Finansdepartementet legger til grunn som gjør at de både i fjor, året før og også i år får så store avvik fra den faktiske skatteinngangen til kommunene i forhold til situasjonen i norsk økonomi. Det betyr at det er all mulig grunn for Finansdepartementet til sammen med sine underliggende etater å se på de modellene som legges til grunn for dette, for særlig legges det nå til grunn i de brev vi har fått fra Finansdepartementet, at selskapsskatten har blitt vesentlig lavere enn forutsatt. Hvis det er slik at norsk økonomi går godt og norske selskaper tjener gode penger, men tapet av skatteinntekter for det offentlige likevel er såpass stort, er det noe feil med den modellberegningen som Stortinget legger til grunn ut fra de tall vi får fra Finansdepartementet. Jeg ber finansministeren tenke igjennom om det ikke kan være klokt å gå igjennom dette for å se om dette anslaget kan bli mer presist, slik at både kommunene og Stortinget får mer presise og riktige tall å forholde seg til.

Noen få ord om andre spørsmål som er tatt opp i nysalderingen:

Her bevilger vi 6 mill. kr til Tromsø, som tidligere er omtalt, knyttet til den konserten som forhåpentligvis vil bli holdt der. Vi er tilfreds med at disse pengene bevilges i dette budsjettet.

Vi er tilfreds med å gi støtte til det komiteens leder sa knyttet til nordsjødykkerne, at man nå har funnet en tilfredsstillende løsning, og vi er tilfreds med den løsningen som kommunalkomiteen har kommet fram til.

Det viktigste enkelttiltaket i tillegg til det som er omtalt knyttet til kommuneøkonomien, er situasjonen i Kyst-Finnmark, og særlig i Øst-Finnmark. Flere representanter fra SV vil i senere innlegg ta opp situasjonen i Øst-Finnmark, men la meg bare si at det er riktig, det Stortinget nå gjør. Det er ikke riktig at kommunalministeren har tatt et selvstendig initiativ. Dette initiativet kom

etter et betydelig påtrykk fra finanskomiteen, der vi nå ønsker å løfte denne saken, fordi det er nødvendig.

Situasjonen i Øst-Finnmark – også den framtidige – bærer preg av å være svært vanskelig, noe som gjør at mange gode lokale krefter, og ikke minst mange krefter i det offentlige, nå ønsker å ta et krafttak for å skape mer optimisme, spesielt i kystnæringene.

Vi har lagt inn 150 mill. kr, som vi mener vil være riktig, i et omfattende program som skal styres og koordineres fra Finnmark fylkeskommune, som går på mange ulike tiltak som er avdempende i forhold til den aktuelle situasjonen, men kanskje viktigst, hvilket perspektiv vi skal ha framover for å skape levedyktige, framtidsrettede arbeidsplasser i Finnmark. Mange av disse tiltakene vil naturlig nok være knyttet til de maritime ressursene, fisk, kongekrabbe eller foredling av disse, men det er klart at det er et betydelig potensial som ikke er forløst, knyttet til håndteringen av fisk. Vi har også tidligere i denne sal fått flertall for et verdiprogram knyttet til fisk, som vi har stor tro på. Det går på hvordan man skal forvalte fisken. Det er også spørsmål om fordelingen mellom regionale og sentrale kvoter knyttet til dette.

Vi har tro på en betydelig framtid for reiseliv og turisme i Finnmark. Det var i så måte ganske interessant å se at franskmenn er villige til å betale betydelige summer for å dra til Finnmark, dra ut i en sjark, fiske kongekrabbe i ruskevær, oppleve naturen slik en franskmann selvfølgelig aldri har opplevd naturen før, og kjenne hvordan naturkreftene virkelig pisker rundt en. Folk er villige til å betale betydelige summer for å oppleve denne typen turisme, og vi har tro på at det er mulig for Finnmark, også i de delene av året når været – og naturen – er litt røft, å skape nye, framtidsrettede arbeidsplasser innenfor det som er Finnmarks naturgitte forutsetning. Og hvis man er opptatt av natur, glad i natur og skiftende vær, er Finnmark i så måte et fantastisk sted å besøke og å oppleve, og vi har tro på at det er mulig å tenke seg framtidsrettede arbeidsplasser i Finnmark knyttet både til fiskeri og til reiseliv og turisme.

Vi tror også det er nødvendig å tenke på hvordan Finnmark skal få bredbånd i en helt annen grad enn i dag, og at staten i større grad må ta et offentlig ansvar for dette. Det er klart at avstandsuren i Finnmark er vesentlig større enn den er i mange andre deler av Norge, noe som betyr at det må helt spesielle tiltak til for å knytte hele Finnmark til det digitale nettet.

Vi har ingen selvstendige forslag i dagens innstilling, så det er ingen forslag å ta opp fra SVs side.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:03:28]: Det kan vera på sin plass innleiingsvis å understreka at nysalderinga ikkje er ei tredje anledning til budsjettbehandling i året, men at dette dreier seg om endringar på statsbudsjettet og orientering om endringar som er vedtekne i Stortinget, eller som er føreslegne så langt.

Eg skal ikkje gjera innlegget mitt nødvendig lang, men det er to forhold eg vil stansa litt ved. Det første gjeld kommuneøkonomien. Gjennom budsjettavtalen mellom regjeringspartia og Framstegspartiet om stats-

budsjettet for 2005 vart det avtalt å løyva 2,2 milliardar kr ekstra til kommunane for inneverande år som kompensasjon for redusert inntektsvekst. Dette ligg no inne i saka.

Me veit at kommunane dei siste to–tre åra har opplevd svipt i inntektsveksten. Det knyter seg også usikkerheit til framtida. Fleirtalet, regjeringspartia og Framstegspartiet, har difor lagt inn ein merknad som tydeleg slår fast at ein god kommuneøkonomi er viktig for å sikra sentrale velferdsoppgåver. Difor ber dei same partia, i forslagsform, om at Regjeringa kjem tilbake i revidert med ei vurdering av utviklinga i kommuneøkonomien, og med eventuelle forslag til tilleggsløyvingar.

Det andre som eg vil nemna, er forholda i Finnmark, og spesielt då i Kyst-Finnmark. Med bakgrunn i at Regjeringa allereie har teke initiativ overfor Finnmark fylkeskommune for å drøfta tiltak som kan betra situasjonen for Vardø og andre lokalsamfunn i Finnmark som for tida har store utfordringar, føreslår fleirtalet, regjeringspartia og Framstegspartiet, å løyva 75 mill. kr til dette føremålet. Desse midlane skal disponerast av departementet, og skal kunna gå til regionale og lokale myndigheiter, til verkemiddelaktørar eller til statlege myndigheiter.

Hovudtanken til fleirtalet er at ein i eit nært samarbeid med ulike aktørar i Finnmark skal finna fram til dei beste og mest eigna tiltaka for å utnytta dei store mogleghetene for vekst, nyskaping og nye arbeidsplassar som ligg i dette fylket.

Finnmark er ein viktig del av landet vårt. Kristeleg Folkeparti vil sikra at det framleis skal vera levedyktige lokalsamfunn i heile fylket. Difor er me overtydde om at 75 millionar friske kroner til regional utvikling i det nordlegaste fylket vårt er eit viktig bidrag til å leggja grunnlaget for fleire arbeidsplassar, og med det òg for vekst, utvikling og optimisme.

Morten Lund (Sp) [11:06:36]: 75 mill. kr er et bitte-lite beløp sammenlignet med 12 900 mill. kr, men det er de 75 millioner kronene som jeg synes er det mest gledelige tallet i denne innstillingen. Og det er da en bevilgning på et punkt som ikke er nevnt i proposisjonen i det hele tatt, nemlig situasjonen i Finnmark, men som også regjeringspartiene har kommet til er viktig nok.

Det er flott at Stortinget har evne til å reagere fort når det virkelig trengs, og det synes nå å være full enighet om at situasjonen i mange av kystsamfunnene våre er dramatisk. 75 mill. kr er neppe nok, men det viser en god vilje. Senterpartiet mener mulighetene er gode for å skape nye arbeidsplasser og trygge det som finnes i Finnmark. Vi står sammen med Arbeiderpartiet og SV om å ville bevilge 150 mill. kr i denne omgangen. Så har vi også en langt mer detaljert beskrivelse av situasjonen og av mulige motiltak mot det som har skjedd. Det er ikke detaljstyring, men det er rett og slett varsel om en ny politikk som kommer til å bli gjennomført den dagen det er en ny regjering som sitter der.

Senterpartiets Dokument nr. 8-forslag vil gi Stortinget anledning til å drøfte dagens situasjon i Finnmark enda grundigere, og ikke minst dette: Hvordan kan staten bi-

dra på en bedre måte og på et tidligere tidspunkt, slik at vi ikke trenger sterke nødrops for å utløse nødvendige bevilgninger og interesse fra Stortinget?

Jeg skal ikke repetere Senterpartiets forslag her, men bare understreke at det er Finnmarks naturgitte rikdommer og Norges kapitalstyrke som må danne grunnlaget for nye tiltak og ny framgang i Finnmark, og ikke minst for Finnmarks befolkning. Det er også gledelig at regjeringspartiene sammen med Fremskrittspartiet bevilger 75 mill. kr til dette formålet uten å nevne handlingsregelen med ett eneste ord.

Så over til de store tallene som proposisjonen nevner – 12 900 mill. kr. Det gikk noen få timer fra finansdebattens alvorlige kritikk mot påstått uansvarlig og samfunnsfarlig bruk av tre–fire flere oljemilliarder enn Regjeringens forslag for 2005 til vi fikk en enkel konstatering av et merforbruk på 13 ekstra oljemilliarder i 2004. Sann sett ble nysalderingen for året 2004 nøyaktig som for 2002 og 2003. Da var det også et merforbruk som var et tosifret milliardbeløp. Det er overraskende og skuffende at Regjeringen har så dårlig oversikt og styring. Det er underlig at Finansdepartementet ikke er i stand til å gjøre rede for veksten i det strukturelle oljekorrigerte underskuddet som handlingsregelen forholder seg til, og at man ikke svarer med ett ord på om merforbruket som nå konstateres, har virkning på rente/kronkurs og prisstigning. Man skulle også tro at departementet kunne legge fram en grundig analyse av årsakene til at selskapsskatten reduseres med 10 pst. fra ett år til det neste. Svaret ligger nok i Regjeringens egen politikk og virkningen av den fra 2002 og 2003, men det vil departementet ikke si noe om. Det er synd at så store milliardbeløp i de siste tre år er brukt til å reparere skadene av en feilslått økonomisk politikk – milliarder som kunne ha vært brukt til å stimulere nyskaping og verdiskaping i vid forstand. En halvering av arbeidsledigheten kunne ha vært mulig. Det ville ha betydd store milliardbeløp i sparte dagpenger og uføretrygd, og skattesvikten, som vi nå har snakket om, kunne ha vært unngått.

Senterpartiet foreslår å kompensere kommunesektoren for hele den skattesvikten på 3,4 milliarder kr som er konstatert for 2004. Situasjonen krever det. Det er positivt at Arbeiderpartiet og SV er enig med oss. De begrunnelser som brukes av regjeringspartiene og Fremskrittspartiet for å kompensere 2/3 av skattesvikten, er verdt å merke seg. De må vel bety at kommunene i framtiden vil bli kompensert dersom renten blir høyere enn forventet, dersom lønnsoppgjøret blir dyrere og prisstigningen større enn beregnet. Dette er nytt. Jeg viser da til flertallets begrunnelse i innstillingen og her i debatten. Det som her sies, er at hvis det kan påvises lavere rente, f.eks., er det staten som skal ha gevinsten. Men hvis skattesvikten kommer, er det kommunesektoren som har risikoen.

Flertallet antyder i et forslag at kommunesektoren får resten av 2004-inntektene etter juni 2005. Vi støtter dette valgkampforlaget. Men det innebærer at de samme pengene loves bort tre ganger. Det er positivt at det nå er enighet om at ingen kommuner skal tape én krone på momskompensasjonsordningen, og det er fint at et fler-

tall i finanskomiteen imøtekommer kravet fra styret i Kommunenes Sentralforbund om at avvik mellom refusjon og trekk i rammetilskudd skal kunne balanseføres. Det avviket synes å utgjøre betydelige beløp i enkelte kommuner dette første året. Denne muligheten for å unngå kutt i tjenestetilbud må det informeres raskt om.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:11:55]: Kysten av Finnmark ligger midt i matfatet, tett ved noen av verdens mest ressursrike fiskefelt. 1/4 av verdens samlede, uoppdagede olje- og gassressurser antas å finnes i Barentshavet. Finnmark grenser til et spennende, voksende marked i Nordvest-Russland. Noen av Norges viktigste reiselivsmål ligger der.

Likevel har de aller fleste kommunene langs kysten av Finnmark hatt en nedgang i folketallet på over 25 pst. de siste 20 årene. Det viser behovet for en ny og helhetlig kystpolitikk, hvor vi utnytter vårt fortrinn ved å kunne selge førsteklasses ferskt fiskeråstoff istedenfor å sende frosset råstoff til Kina for bearbeidelse, hvor vi sikrer fiskerettigheter og fiskeleveranser til kommunene i regionen, hvor vi har en nasjonal strategi for utvikling av fiskerinæringen, en nasjonal strategi for utvikling av reiselivsnæringen og en nasjonal strategi for utvikling av petroleumsvirksomheten i nord. Vi må gjøre også kysten av Finnmark til en drivkraft for nasjonal og lokal verdiskaping.

Men først og fremst må vi få i gang de lokalsamfunnene som rammes av massiv arbeidsledighet.

Ved gjenoppbyggingen etter krigen ble det bestemt at det som da ble sett på som den mest framtidrettede industrien – fryseindustrien – skulle ha sitt tyngdepunkt i Finnmark. Etter hvert er det blitt den delen av norsk fiskerinæring som er sterkest utsatt for virkningene av globaliseringen.

I løpet av en ettårsperiode, fra 2002 til 2003, gikk 40 pst. av fiskeindustrien i Finnmark konkurs eller måtte innstille driften. Fylket tapte om lag 1 000 industriarbeidsplasser.

Fylkeskommunen og de berørte kommunene har tatt utallige initiativ for at staten skal bidra til løsninger. Fylkesmannen i Finnmark gikk 30. juni 2003 til det ekstraordinære skritt å sende en særskilt rapport til statsministeren om behovet for statlige tiltak, og han skrev at det er «grunn til å frykte at bunnen faller ut av mange lokalsamfunn, og at bosettingsmønsteret langs Finnmarks-kysten kan være i ferd med å endres radikalt».

Det er en dramatisk melding.

Fylkesmannen sa videre:

«Dersom det er et mål å stoppe den ukontrollerte utviklingen vi i dag opplever i fylket, er det derfor nødvendig at sentrale myndigheter griper inn med tiltak.»

Regjeringen gjorde ingenting, løftet ikke en finger. Kommunalministeren og fiskeriministeren mente tvert imot at dette var markedets ansvar.

Nei, det er ikke markedets ansvar. Arbeiderpartiets leder, Jens Stoltenberg, slo allerede sommeren 2003 entydig fast at kystkrisen er et nasjonalt ansvar. Arbeiderpartiet foreslo flere ganger tiltak for fiskeindustrien, men vi

ble nedstemt. Vi foreslo at staten skulle sette i verk en aksjonsplan, slik fylkesmannen bad om, men igjen ble vi nedstemt. Arbeiderpartiet tar nå igjen initiativ for å få i gang aktiviteten der den står stille.

I enkelte kommuner har det vært rundt 20 pst. arbeidsledighet – sammenhengende – i flere år. Vi må skape nye arbeidsplasser og sikre lokalsamfunnene. Derfor foreslår vi at det bevilges 150 mill. kr til en aksjonsplan, med en rekke tiltak. Aller viktigst er det å sikre fisk til de berørte lokalsamfunnene, slik at nye investorer har grunnlag for å starte ny virksomhet. Fiskeriministeren spør hvor man skal ta den fra. Svaret er: først og fremst fra de trålerne som har plikt til å levere i Finnmark. Grundige analyser viser at trålerne bare leverer halvparten av den fisken de har plikt til å levere i Finnmark, i Finnmark. Leveringsplikten må presiseres overfor den enkelte kommune, og den må håndheves. Fiskeriministeren må også vurdere å bruke sin mulighet til å disponere noe av den nasjonale kvoten i en periode, slik at man styrker grunnlaget for ny drift. Så må aktørene selvsagt innrette produksjonen ut fra mulighetene i markedet. Man kan ikke fortsette en produksjon som det ikke er grunnlag for. Men samtidig må det satses målrettet for å få et bredere næringsgrunnlag i reiselivsnæringen og i petroleumsnæringen.

Innovasjon Norge må utvikle eget prosjekt for etablering av ikke-fiskeribaserte arbeidsplasser. Både for å få i gang fiskeribasert og ikke-fiskeribasert aktivitet må vi styrke virkemidlene. SIVA må ha mulighet til å kunne gå inn som eier av bygninger og ha økonomisk rom for å gi investeringsstilskudd og utviklingsstilskudd av nødvendig omfang.

Da Arbeiderpartiet la fram sitt forslag, presterte Høyres representant fra Finnmark å uttale at dette forslaget er med på å bygge ned finnmarkingene mentalt. Desto bedre er det at Arbeiderpartiets forslag nå bidrar til at i hvert fall halve beløpet blir bevilget. Arbeiderpartiets forslag er i nært samsvar med fylkeskommunens syn. Men jeg må sterkt appellere til at Regjeringen også tar sitt ansvar her. Det aller viktigste er at fiskeriministeren må sy sammen løsninger for det enkelte sted som gir investorene nødvendig sikkerhet for råstoff.

Regjeringen må bidra til å styrke satsingen på kompetanse gjennom utbygging av desentraliserte høyere utdanningstilbud knyttet til de fiskerifaglige skolene. Regjeringen må aktivt vurdere å legge ytterligere statlige arbeidsplasser til Vardø.

Det er viktig for landet at vi får i gang aktiviteten i kystkommunene. Det er viktig for å utnytte de mulighetene som ligger langs kysten, og det er viktig strategisk, bl.a. i internasjonale ressursforhandlinger. Men først og fremst må vi ta ansvar for å gi de menneskene som er rammet av arbeidsledighet, en ny jobb, en trygg økonomi og en ny tro på fremtiden.

Jeg ber statsministeren og hans kontor om å bidra til koordinering mellom departementene og fylkeskommunen for å sette i verk de tiltakene som er nødvendige, slik jeg antar at også fylkeskommunen vil be om.

Statsråd Per-Kristian Foss [11:18:11]: Veksten i norsk økonomi er blitt større enn det som ble lagt til

grunn i nasjonalbudsjettet for 2004. Lave renter har bidratt til økt etterspørsel fra personer og foretak, og som et gjennomsnitt hittil i år har den norske krone sammenlignet med andre lands valutaer vært svakere enn i 2003. Tross økt vekst har skatteinngangen blitt svakere enn ventet. Statens skatte- og avgiftsinntekter er i nysalderingsproposisjonen nedjustert med knapt 9 milliarder kr siden Stortingets behandling i fjor høst.

Nedjusteringen må ses i lys av en forholdsvis svak utvikling i de ordinære skatteinntektene, i hovedsak fra bedriftene. Til tross for at regnskapsstatistikk for foretakssektoren viser en sterk vekst i lønnsomheten i næringslivet i 2003, viser oppgavene for utlignede skatter for inntektsåret 2003 en nominell nedgang på om lag 10 pst. fra det foregående inntektsåret, altså 2002. En mulig forklaring kan være at mange har benyttet seg av muligheten til å framføre underskudd fra 2001 og 2002. Avgiftsinntektene for Fastlands-Norge har imidlertid økt siden Stortingets behandling i fjor høst. Regjeringen vil gi en nærmere vurdering av skatteanslagene i revidert nasjonalbudsjett for 2005.

Siden saldert budsjett har utgiftene utenom petroleumsvirksomheten økt med netto 2,8 milliarder kr. Økningen er summen av bevilgningsendringer som er behandlet i Stortinget i løpet av året, og består av en rekke større og mindre forslag. Et viktig bidrag til økningen er rammetilskuddet til kommunesektoren. Ny informasjon om lavere skatteinntekter for kommunesektoren har bidratt til en anstrengt økonomi i mange kommuner og fylkeskommuner. I samsvar med budsjettavtalen som er inngått mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om statsbudsjettet for 2005, har Regjeringen foreslått en økning i kommunesektorens rammetilskudd på 2,2 milliarder kr, som får tilslutning fra de samme partiene i finanskomiteens innstilling.

Overføringer fra Petroleumsfondet økes med ca. 13 milliarder kr for å dekke økningen i det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Av dette utgjør lavere skatte- og avgiftsinntekter til staten og den omtalte kompensasjonen til kommunesektoren alene 11 milliarder kr. Både staten, kommuner, bedrifter og husholdninger må leve med usikkerhet, men man kan ikke av den grunn unnlate å budsjettere og sette klare rammer for sin økonomiske virksomhet.

Fra statsbudsjettforslaget blir behandlet i Stortinget om høsten og frem til nysalderingen neste høst vil anslag, forutsetninger og vedtak nødvendigvis bli endret. Enkelte år vil dette føre til at budsjettunderskuddet øker, mens det i andre år vil kunne føre til en styrket budsjettbalanse. Likevel er statsbudsjettet et helt nødvendig styringsverktøy både på enkeltområder og i den mer samlede økonomiske styring. Det er viktig at budsjetteringen bygger på realistiske forutsetninger, basert på den informasjon som til enhver tid foreligger.

Representanter for enkelte partier bruker skattesvikten og økningen i det oljekorrigerte underskuddet som følger av dette, som et argument for at det verken er mulig eller nødvendig å forsøke å finsikte økonomien gjennom budsjettbehandlingen. Da vil jeg legge til at skattesvikten

hadde ikke blitt mindre dersom Stortinget i utgangspunktet hadde vedtatt å bruke mer oljepenger enn det Regjeringen foreslo. En slik politikk ville derimot ha resultert i et enda større underskudd ved nysalderingen av budsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg(A) [11:22:08]: Jeg vil gjerne presisere at når det gjelder det siste som finansministeren tar opp i sitt innlegg, deler Arbeiderpartiet den oppfatningen at det er helt nødvendig å ha et styringsredskap som det handlingsregelen utgjør, når man skal legge de helhetlige rammer for et budsjett for et nytt år. Det er selvfølgelig også slik at endringer gjør det nødvendig med korreksjoner underveis.

Mitt spørsmål til finansministeren knytter seg til denne nyskapingen i årets budsjettbehandling her på tampen av året, at man kompenserer kommunenes sviktende skatteinntekter i nysalderingen. Det skulle vært interessant å høre finansministerens vurdering, om dette er en metode som han mener bør følges opp videre, og om det også er slik at han har gjort seg tanker om hvorvidt økende skatteinntekter da bør dras inn, eller hvordan det skal håndteres. Vår oppfatning er at det viktigste er å sikre kommunene en økonomi i det påfølgende år som tar hensyn til den økonomiske situasjonen.

Statsråd Per-Kristian Foss [11:23:27]: Det normale under skiftende regjeringer har vært at endringer i kommunenes skatteinntekter i forhold til budsjettet ikke kompenseres. Det foreligger to historiske unntak fra det. Det ene står Arbeiderpartiet for, hvor man trakk tilbake midler som kommunene hadde fått, som følge av høyere skatteinntekter enn forventet.

Det andre eksemplet er dette. Jeg skal ikke kommentere det utover å si at jeg tror ikke det bør bli en vane at man benytter nysalderinger til så pass omfattende endringer, men det må legges til at endringene i kommunenes skatteinntekter – for den saks skyld også i statens skatteinntekter – som følge av de forhold jeg har redegjort for, har vært større i år enn tidligere. Så det gir en begrunnelse for å gjøre noe.

Jeg unnlater likevel ikke å være litt overrasket over at man tar så skarp avstand fra dette og kaller det nyskaping og er overrasket over alt som skjer i nysalderingen – men så går man enda lenger. Jeg skulle tro at de som da nå har uttrykt skepsis til denne fremgangsmåten, kanskje forholdt seg litt mer moderat til det, men Arbeiderpartiet gjør altså det motsatte. Det virker nesten som man er glad for å få lov til å bruke en milliard eller halvannen mer av oljeinntekter. Det oppfatter jeg som en ny linje.

Øystein Djupedal (SV) [11:24:59]: Som sagt er det to spesielle forhold ved årets nysaldering som det hadde vært interessant å høre finansministerens syn på. Det ene gjelder akkurat det samme spørsmålet som Hill-Marta Solberg tok opp, men sett fra en litt annen vinkel.

Det er altså åpenbart ansvarlig å bruke 2,2 milliarder kr uten inndekning når det foregår i nysaldering og foregår i en avtale med Fremskrittspartiet her i huset. Jeg vil vel anta at hadde finansministeren vært finanspolitisk talsmann i Stortinget og det hadde skjedd, så ville han ha sagt at dette var harrypenger. Samtidig vet jeg at Per-Kristian Foss ved ulike anledninger her i huset har sagt at det å ta opp nye spørsmål i nysalderingen er en uting. Her tar man altså 75 mill. kr til Finnmark – et prisverdig og godt tiltak, for all del – men altså uten inndekning. Man har altså flere forslag uten inndekning. Den første og helligste regel i finanspolitikken, har jeg forstått, er at enhver utgift må dekkes av en inntekt, og det er ikke tilfellet her. Er dette harrypenger? Det må jeg tillate meg å spørre Per-Kristian Foss om.

Presidenten: Presidenten håper man har en felles oppfatning av begrepet harrypenger. Presidenten er ikke helt sikker på det.

Statsråd Per-Kristian Foss [11:26:18]: Hvis jeg ved avslutningen av forrige replikk kom i skade for å si at Arbeiderpartiet brukte mer av *skatteinntekter*, er *oljeinntekter* selvfølgelig det riktige uttrykket. Men det er fortsatt en ny linje. Jeg registrerer at vi har blitt kritisert en rekke ganger av Arbeiderpartiets leder for å bruke for mye oljeinntekter. Nå er altså Arbeiderpartiets svar på det å bruke enda mer.

Representanten Djupedal har gjort det til en spesialitet å sitere uttalelser jeg ikke har gitt, og å angripe uttalelser jeg skulle gi i en mulig fremtid. Det er en umulig debattform. Jeg deltar ikke i den type debatt – om løsrevne, påfunne sitater. Jeg kan gjerne legge til at bevilgningen til Finnmark ikke er et nytt forhold. Det har vært fremholdt senest i innlegg fra representanten Schjøtt-Pedersen at forholdene i Finnmark hele tiden har vært vanskelige, ikke minst i Kyst-Finnmark. Jeg vil kanskje legge til et moment som representanten Schjøtt-Pedersen ikke var inne på, nemlig bortfallet av russetorsk, som selvfølgelig har gjort at ressurstilgangen har blitt vanskelig. At man tar opp det forholdet, har jeg betydelig sympati for. Vi har derimot noe mindre sympati for at ressursituasjonen i Nord-Norge – eller sysselsettingssituasjonen for den saks skyld – skulle være vesentlig avhjulpet ved å arrangere en konsert i Tromsø.

Hill-Marta Solberg (A) [11:27:59]: Jeg merket meg statsrådets litt forsiktige tilnærming til spørsmålet om hvorvidt det burde være en vanlig måte å håndtere sviktende inntekter i kommunesektoren på, å ta det opp i nysalderingen. Jeg konstaterer at finansministeren mener at dette ikke burde bli en vane. Men så tillater han seg å være forundret over de øvrige partiene på Stortinget som ikke inngår i denne avtalen. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har lagt opp til en slik budsjettering, men det høres nesten ut som finansministeren helst hadde sett at det øvrige storting holdt igjen og var forsiktige. Det er faktisk slik at når prinsippet er etablert i budsjettavtalen,

så mener altså vi at det er riktig å kompensere det hele, og ikke bare en del av helheten.

Jeg må også si at det er sterkt, og godt gjort, av en finansminister som nå har styrt økonomien, og som bruker over 80 milliarder kr av oljefondet i år, å ha synspunkter på andre partiers forhold til det spørsmålet.

Statsråd Per-Kristian Foss [11:29:30]: Nei, jeg er ikke forundret over hva SV og Senterpartiet gjør. Jeg er forundret over hva Arbeiderpartiet gjør, og det er noe annet. Jeg registrerer at for å skape enighet mellom tre selvannserte fremtidige mulige regjeringspartier har man altså funnet grunn til denne gang å bruke mer av oljeinntekter enn stortingsflertallet og regjeringspartiene gjør. Det oppfatter jeg som et nytt signal fra Arbeiderpartiet.

Jeg skjønner jo at man ikke kan skrive ut nye skatter i desember, det hadde kanskje vært i overkant, men det er altså alternativet hvis man ikke vil bruke mer av oljepengene. Og Arbeiderpartiet velger nå å bruke mer av oljepengene.

Men la meg bare avslutningsvis si at jeg er enig med representanten Solberg i at den normale håndteringen av endringer i forhold til prognoser når det gjelder skatteinntekter for kommunene, er ikke å kompensere det. Og det normale er ikke at nysalderingen er en ny revidert behandling. Derom er vi enige.

Presidenten: Neste replikant er Morten Lund.

Lund skulle egentlig ha sluppet til litt tidligere med sin replikk, men presidenten var ikke oppmerksom nok – og beklager det.

Morten Lund (Sp) [11:30:51]: President, det er tilgitt!

Skattesvikten er stor, og 3,4 milliarder kr av den faller på kommunesektoren. Årsakene kan man snakke mye om og diskutere. Det er i hvert fall ikke kommunesektorens skyld at disse skatteinntektene faller bort, men det er altså den som får deler av tapet. Flertallet har blitt enige om at summen av skatteinntektene og rammetilskuddet for 2004 kan være 1,2 milliarder kr mindre enn det som ble lovt for ett år tilbake. Det er mye penger.

Men så har flertallet regnet seg fram til at lågere rente, billigere lønnsoppgjør og lågere prisstigning utgjør den differansen. Spørsmålet er da: Hvis det blir høyere rente, et mer kostbart lønnsoppgjør og dyrere varer, vil kommunesektoren et annet år få dette kompensert i tilsvarende avslutning av årets budsjettbehandling?

Statsråd Per-Kristian Foss [11:32:05]: Ved vurderingen av kommunesektorens behov for økte inntekter vil man selvfølgelig alltid ta hensyn til den inntektssituasjonen som har vært i det foregående år.

Men la meg legge til at det også ble stilt spørsmål i et innlegg her om hvorvidt det er Statistisk sentralbyrås og Finansdepartementets modeller det er noe galt med – det var fra representanten Djupedal. De gjennomgås selvfølgelig faglig, kontinuerlig. Men jeg har redegjort for at her er det vel faktisk bedriftenes disposisjoner – særlig

har jeg lagt vekt på dette med fremføringsadgangen, dvs. bedrifters adgang til å trekke fra underskudd man har hatt tidligere, mot overskudd, som har vært benyttet mer aktivt i 2003 enn tidligere. Slike atferdsendringer er *ikke* som følge av endringer i skattereglene, for det har ikke vært gjennomført endringer som påvirker fremføringsadgangen. Slike atferdsendringer er det vanskelig, for ikke å si helt umulig, å forutse i modeller.

Øystein Djupedal (SV) [11:33:19]: Jeg forstod gjennom en kort, liten passiar med Høyres finanspolitiske talsmann at det under den sittende regjering ikke lenger heter harrypenger, det var under foregående regjeringer. Det heter nå prebenpenger. Det er jo interessant, men jeg skal ikke stille spørsmål om prebenpenger heller.

Det som er poenget, og som framgår av finansministerens svar, er at det er fullt mulig, hvis saken er omtalt og offentlig debattert, ikke lenger å definere den som en ny sak. Den kan da med full tyngde legges inn i nysalderingen, selv om den overhodet ikke er omtalt tidligere. Det var det finansministeren svarte på min replikk. Det er jeg glad for. Det betyr at nysalderingen i realiteten åpner for en ny budsjettbehandling av saker som ennå henger igjen. Det er jeg glad for, for jeg mener at situasjonen i Øst-Finnmark er så spesiell at det er riktig å gjøre det.

Jeg er også glad for at finansministeren fastslår at siden saken er offentlig debattert og omtalt, er det å betrakte som helt greit. Jeg registrerer også at han har et delvis offensivt forsvar for hvorfor man bruker 2,2 milliarder kr, uten inndekning, for å kompensere i kommuneøkonomien. Det er jeg også glad for.

Det er altså etablert en ny praksis på to helt avgjørende felter i løpet av denne debatten og med denne innstillingen, og det er jeg glad for.

Statsråd Per-Kristian Foss [11:34:37]: Det er jo synd i en slik tilstundende juletid å frata representanten Djupedal to gleder, men han har ikke grunn til å glede seg over noen av de forholdene han oppsummerte.

Det at forhold har vært offentlig debattert og omtalt, er i seg selv ikke grunnen, det må være de faktiske forhold. Situasjonen i Finnmark er alvorlig, det er det bred enighet om. Det at det bevilges offentlige midler til næringsutvikling i fylker, eller i deler av fylker, er ikke noe nytt.

Det som mer er nytt, er kanskje at også konserttilskudd tas som en del av nysalderingen, konserttilskudd som iallfall ikke har begrunnelse verken i næringssituasjonen eller i helsesituasjonen internasjonalt, for å si det forsiktig.

La meg bare, tross alt, avslutningsvis få lov til å ønske finanskomiteens medlemmer og i særdeleshet finanskomiteens leder en riktig god jul og et godt nytt år – siden dette er siste replikkrunde, så vidt jeg forstår.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Christian Holm (SV) [11:36:02]: De feilaktige skatteanslagene er bare ett av flere elementer i en sterkt økt uforutsigbarhet i kommunene.

Det var på mange vis et framskritt da kommunene for en del år siden innførte langtidsplanlegging av økonomien – og man kan jo i parentes bemerke: i motsetning til Stortinget. Kommunene fikk en helt annen oversikt over konsekvensene av den politikken som til enhver tid ble ført.

I løpet av få år har dette i praksis blitt redusert til en ren øvelse. Som ordfører i en kommune som lever under betydelig økonomisk press, har jeg erfart at forutsigbarheten i de økonomiske rammevilkårene er så godt som borte. Kommunen har styrt klar av den svartelisten som man helst skal styre klar av, men man har en følelse av å leve fra hånd til munn – eller fra brev til brev fra finansministeren. Jeg synes det er bemerkelsesverdig at en regjering som snakker så mye om effektivitet i kommunene, kan sitte rolig og se på at denne utviklingen akselererer, og også bidra til at den akselerer.

I tillegg til de feilaktige skatteanslagene kan man nevne momskompensasjonen og det byråkratiet som må bygges opp rundt det. Kommunene har fått et helt nytt regime for beregning av selvkost der det er aktuelt, som krever helt andre økonomiske støtputer enn det de er i stand til å ha, i slike ulvetider som kommunene er inne i.

Jeg må si at det forundrer meg at lokale ordførere, rådmenn og økonomisjefer har vært i stand til å forutse en utvikling som Finansdepartementet og statsrådene ikke har vært i stand til å forutse. Nå er man i kommunene ikke så opptatt av de modellene som brukes. Der har gjengs oppfatning vært at det har vært hensiktsmessig med disse skatteanslagene, fordi det får tallene til å se bedre ut. Jeg forventer at man går inn i dette, med de store konsekvensene denne uforutsigbarheten har for Kommune-Norge.

Jeg tror Stortinget må ta innover seg at dette er en uholdbar situasjon i kommunene. Man må kunne stole på at de økonomiske forutsetningene, de forventede inntektene som legges til grunn når Stortinget behandler statsbudsjettet, faktisk blir gjeldende som et minimum for det året man skal inn i.

Representanten Hill-Marta Solberg pekte tidligere på at det åpenbart er lettere å komme med pengene i ettertid enn å sikre kommunene økonomiske rammevilkår som gir dem mulighet for å møte de utfordringene som kommer, på forhånd. For kommunene er det så visst ikke lettere. For kommunene er dette sterkt kompliserende. Jeg håper at det er en praksis man kan komme bort fra.

Olav Gunnar Ballo (SV) [11:39:12]: Finnmark har i det siste vært omtalt mer enn normalt er, også her i nasjonalforsamlingen, etter at situasjonen, spesielt i Vardø, ble omtalt først i TV 2, så i NRK og deretter i Akersgata. Dermed har det også blitt en sak nå i desember i nasjonalforsamlingen.

Det er grunn til å påpeke at Finnmark gjennom mange år har vært igjennom en utvikling der en del enkeltkommuner har kommet svært uheldig ut. Vardø har tapt

(Ballo)

20,7 pst. av bosettingen det siste tiåret. Men dette er ikke, som noen har vært inne på, et fenomen bare i Øst-Finnmark. Hasvik i Vest-Finnmark har tapt omtrent det samme – 18,9 pst. Måsøy har tapt 21,3 pst., Gamvik har tapt 22,4 pst., og Loppa har tapt rundt 16 pst. Samtidig ser vi at Alta har hatt en økning på over 8 pst. i den samme tiårsperioden, som er mer enn landsgjennomsnittet. Hvis vi går til Båtsfjord, ser vi at fra 1993 til 2003 hadde kommunen en viss økning i bosettingen. Den virkelig store nedgangen kom det siste året. Det betyr at bildet i Finnmark er mye mer differensiert enn det man kan få inntrykk av ut fra denne debatten. Det er heller ikke slik at den krisen som beskrives, spesielt i Vardø, oppstod i desember 2004.

Det er interessant å kunne gå tilbake – og vi trenger ikke gå så veldig langt – til 2001, da Stoltenberg var i Vadsø. Man kunne lese følgende i Nordlys den 27. februar 2001:

«Stoltenberg hadde ingen konkrete løfter med seg i kofferten. Skuffet måtte partikollega Leif Seipijærvi, bystyremedlem i Vadsø, innse at forventningene ikke ble innfridd.

– Det blir vanskelig å drive valgkamp etter dette. Vi hadde håpet på noen sterkere signaler. Inspirasjonen til videre Ap-arbeid er borte, sier han.»

Så beskrives en situasjon der den samme Seipijærvi sier:

«Det er ikke lenge siden det ble bygd 40 hus årlig her i Vadsø. Nå bygges det maks tre. Det er klart dette går ut over alle. Det er ingen optimisme her nå. Husprisene faller. Det er nesten umulig å få solgt hus her nå.»

Man har altså hatt en situasjon i en rekke kommuner i Finnmark hvor man uavhengig av om vi har hatt en arbeiderpartiregjering eller Bondevik som statsminister, har sett mye av det samme.

Når man hører på Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, høres det ut som om Arbeiderpartiet står for en helt annen fiskeripolitikk enn det Regjeringen gjør. Men for finnmarkingene flest er det vanskelig å se noe særlig forskjell på den fiskeripolitikken som ble ført med Karl Eirik Schjøtt-Pedersen som fiskeriminister, eller for den saks skyld som finansminister, og den politikken som Regjeringen fører nå. Men det er gledelig dersom Arbeiderpartiet mener alvor med å gi helt nye signaler med hensyn til hvordan fiskeripolitikken skal være. I så fall gjennomfører man en politikk som man ikke stod for da man selv satt i regjering, og beskrivelsen av situasjonen i de samme kommunene var ganske lik den gang, da regjeringen Stoltenberg satt med makten.

Hill-Marta Solberg (A) [11:42:34]: Det er ingen tvil om at det er mange som fortjener juleferie snart. Jeg mener at i særdeleshet er det slik at Høyres finanspolitiske talsmann absolutt har behov for ferie, og han bør bruke den til å få beina ned på bakken og roe ned.

Det er ganske utrolig å høre representanten Sanner stå på talerstolen og påkalle ansvarlighet og bekymre seg for

andre partiers bruk av oljepenger og snakke om disiplin, mens han selv i høst har undertegnet en budsjettavtale med Fremskrittspartiet der han glatt brukte 2,2 milliarder kr uten inndekning. Det får nesten være måte på!

Faktum er at det etter mitt syn grenser helt opp mot frekkehhet – om jeg får lov til å si det – når han også nevner at Regjeringen faktisk har en avtale med Arbeiderpartiet for inneværende år. Altså: Arbeiderpartiet burde ha gjort som regjeringspartiene gjør. Det er bare så synd at representanten Sanner ikke husket på den avtalen da han inn gikk en ny avtale som innebar at årets budsjett sprakk med 2,2 milliarder kr. Det hørte Arbeiderpartiet som budsjettpartner aldri noen ting om.

Helt til slutt står mitt tidligere uttrykte ønske om god jul ved lag!

Presidenten: Det var betryggende!

Jan Tore Sanner (H) [11:44:15]: Jeg mener at det er all mulig grunn til å påkalle ansvarlighet. Det har vi gjort gjennom hele denne fireårsperioden. Og vår politikk virker. Nettopp den politikken som regjeringspartiene har ført, har bidratt til at vi har snudd en utvikling med stigende arbeidsledighet, fallende økonomisk vekst og pessimisme under regjeringen Stoltenberg til en situasjon hvor Norge preges av optimisme, økt sysselsetting, fallende arbeidsledighet og sterkere økonomisk vekst.

Jeg mener i aller høyeste grad at det har vært riktig å føre en ansvarlig økonomisk politikk. Og Arbeiderpartiets opptreden under nysalderingen mener jeg gjør det ekstra nødvendig å påpeke nødvendigheten av ansvarlighet også i tiden som kommer.

Når man lytter til Hill-Marta Solberg, hører man to ting: Hun sier på den ene siden at egentlig burde det ikke vært bevilget en eneste krone til kommunene i nysalderingen. Men fordi regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har konkludert med at vi fant det riktig å kompensere 2,2 milliarder kr på grunn av fallende skatteinntekter, som også ble kjent etter at budsjettet ble lagt frem, mener Arbeiderpartiet at da skal man bruke 3,4 milliarder kr. Den logikken henger rett og slett ikke på greip. Og det gjenstår for Arbeiderpartiet å svare på om man nå har lagt seg på en ny linje, hvor man skal bruke mer oljepenger enn det regjeringspartiene har lagt opp til. Representanten Jens Stoltenberg har i alle sine taler gjort det til et stort poeng at Arbeiderpartiet ikke bruker mer oljepenger enn regjeringspartiene legger opp til. Men i nysalderingen legger Arbeiderpartiet opp til å bruke nesten 1,5 milliarder kr mer av oljefondet, som begrunnes med at regjeringspartiene har etterbevilget noe i nysalderingen. Det er også all mulig grunn til å sette spørsmålsteget ved om Arbeiderpartiet egentlig er så veldig opptatt av situasjonen i kommunene i 2004, i og med at man ikke tok opp det som et diskusjonstema da vi forhandlet revidert nasjonalbudsjett. Da hadde Arbeiderpartiet muligheten, og da hadde vi også hatt muligheten til å dekke det inn.

Men jeg forstår at Arbeiderpartiet kommer under et krysspress når man skal sette seg ved bordet til Sosialis-

tisk Venstreparti, for Øystein Djupedal har jo høylytt gitt uttrykk for at han er glad for at vi nå har fått en tredje budsjetttrunde. Så dette er vel også en konsekvens av det nye sosialistiske alternativet: at Arbeiderpartiet blir mer populistisk og mindre ansvarlig enn det Arbeiderpartiet vi kjente før.

Presidenten: Presidenten vil påpeke – ikke sterkt, men likevel – at begreper som «henger ikke på greip» og – tidligere i debatten – «frekkhet», osv. bør vi kanskje unnlate å bruke, særlig nå når det er siste møte før jul. Så presidenten anmoder om det.

Ranveig Frøiland (A) [11:47:35]: Ingen skal seia at ikkje Høgres finanspolitiske talsmann har lært lekse si. Men eg trur at han må dempa nivået på røsta litt, for det er noko som ikkje stemmer. Eg har rett og slett problem med å ta Jan Tore Sanner på alvor i denne debatten.

For det første seier han at kommunane er vanstyrte. Så snakkar han om at no må vi ha disiplin i pengebruken, og så rettar han ein åtvarande peikefinger mot Arbeidarpartiet og seier at vi kunne ha kome i revidert nasjonalbudsjett i år, for då forhandla vi med Regjeringa om å bruka meir pengar. Vi meiner faktisk at vi skulle ha gjeve kommunane meir pengar til neste år, slik at dei kunne ha halde ved lag skulen og omsorgstilboda, for det er til neste år problema er. Men når ein ikkje ville løyva dei 3,5 milliardar kr som Arbeidarpartiet ville, men berre 800 mill. kr, som regjeringspartia og Framstegspartiet vil, så er det nødvendig for inneverande år å gjera noko for å kompensera for skattesvikten. Og det er vi med på. Men det er ikkje Arbeidarpartiet sitt ønske at vi ikkje skulle løyva meir pengar til kommunane som dei har bruk for til neste år. Det er det som kunne ha avhjelp problemet. Og så å koma og snakka om avtalen for inneverande år med Arbeidarpartiet! Eg synest det er heilt ufatteleg, når dei gløymde ikkje berre å orientera oss, men å snakka om at dei hadde inngått ein avtale med Framstegspartiet for dette året på 2,2 milliardar kr. Då forstår eg godt at Per-Kristian Foss ikkje ønskjer noko særleg snakk om korkje disiplin, nyordning eller nyskaping og på ein måte hevar røsta litt til slutt og seier ja, ja, ein konsert i Tromsø er ikkje det som skal til for å løysa problemet. Eg synest det på ein måte er så uverdige å snakka slik til eit storting som er kjempeoppteke av å gjera noko for Finnmark, skapa nye arbeidsplassar, leggja til rette for at kommunane kan få gjera det dei skal gjera i forhold til tenester, omsorg og skule til neste år. Den problemstillinga vi står overfor, er nemleg at det ikkje er nok pengar i kommunane til neste år. Og så har altså Regjeringa brukt 80 milliardar kr i oljepengar! Det har aldri i løpet av desse tre åra vore brukt så mange oljekroner som det denne regjeringa har gjort.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:50:20]: Vi kan jo ikke alle huske alt like godt hele tiden. Men for å friske på representanten Ballos hukommelse må jeg minne om følgende:

Det er riktig at Jens Stoltenberg var i Vadsø i 2001, men temaet var ikke kystkrise, temaet var frykten i Vadsø for nedleggelse av fylkeskommunen, flytting av fylkesmannsembetet og nedleggelse av statlige arbeidsplasser. Det Arbeiderpartiet svarte på den frykten, var at vi videreførte fylkeskommunen, vi gjorde det klart at Finnmark fylke og fylkesadministrasjonen skulle videreføres, og man gav sikkerhet for at statlige arbeidsplasser knyttet til Vegkontoret ble videreført som før. Det har Vadsø vært svært tilfreds med.

Det er også riktig at jeg var fiskeriminister i 1996–1997. I løpet av det året ble det innført en finansieringsordning for fiskeflåten som gav mulighet for 50 pst. tilskudd i Finnmark, antallet oppdrettskonsesjoner i Finnmark ble økt med 50 pst., bevilgninger til fiskerihavner ble økt med 40 pst., og den fiskeindustrien som stod stille i Berlevåg og Mehamn, kom i gang etter at vi skreddersydde løsninger, slik jeg sterkt har appellert til fiskeriministeren om å gjøre. Jeg håper at det kan bidra til Ballos hukommelse ved en senere anledning.

Så må jeg si, i likhet med representanten Solberg, at jeg er svært forundret over å høre Høyres finanspolitiske talsmann. Det minner meg mest om en som prøver å reparere dyden. Hva er så situasjonen? Høyre har altså gått inn i en budsjettavtale med Fremskrittspartiet hvor man for det første løser en budsjettflope ved å foreta bevilgninger på budsjettet for inneværende år, hvor man hadde budsjettavtale med andre, slik det har vært påpekt. Men på det tidspunkt man inngikk denne budsjettavtalen, øker man da bevilgningsbruken i 2004 med 2,2 milliarder kr utover det Regjeringen har lagt fram. På det tidspunktet var det altså slik at den argumentasjonen som Sanner nå brukte, skulle han kunnet brukt om seg selv. Men så er det slik at flere partier i Stortinget har kommet til at det er riktig å gi full kompensasjon for kommunene i forhold til den skattesvikten som har vært. Man gjør i prinsippet akkurat det samme som regjeringspartiene gjør, når man mener at beløpet bør stå i forhold til den utfordringen som ligger der, og da blir det plutselig et stort prinsipielt problem for Sanner at man gir en bevilgning på budsjettet for 2004.

Jeg forutsetter at lederen av finanskomiteen har en viss innsikt i logikk, og jeg håper og tror at han av seg selv ser at det er en total, logisk brist i hans argumentasjon. Det er vel gjerne slik at her er det en ulik vurdering av hvordan situasjonen i kommunesektoren er, hvorvidt man skal prioritere å løse de oppgavene som kan bidra til å gi eldre et bedre velferdstilbud, bidra til å gi et bedre skoletilbud. Jeg konstaterer at Høyre og Fremskrittspartiet i opplegget for 2004, men ikke minst i opplegget for 2005, prioriterer skattetiltak, som har som konsekvens at f.eks. eldretjenester legges ned og skoletilbud legges ned, sterkt i motstrid til det man tidligere har sagt. Men det er et valg man gjør.

Presidenten: Presidenten merket seg at representanten omtalte komitelederen, jeg tror han da mente Jan Tore Sanner.

Raymond Robertsen (H) [11:53:47]: Representanten Schjøtt-Pedersen påstod at hans kollega fra Finnmark Olav Gunnar Ballo hadde dårlig hukommelse, men jeg tror det kan være flere på Finnmark-benken som har dårlig hukommelse, bl.a. Karl Eirik Schjøtt-Pedersen. Han snakker som om det da han og Arbeiderpartiet satt i regjering, var rosenrødt i Finnmark og i kongeriket Norge. Jeg kan opplyse at jeg var innbygger i Finnmark da Karl Eirik Schjøtt-Pedersen var fiskeriminister, og det var det året på 1990-tallet folketallet gikk mest ned i Finnmark. Jeg tror det kan være greit å holde seg til historien.

Det er mange politikere som har snakket om mulighetene i Finnmark. Det har vært en total mangel i debatten. Man snakker om petroleumssektoren, om reiseliv, om ny fiskerinæring. Man omtaler mulighetene i Finnmark, man blir optimist av det man hører. Det er interessant i forhold til dem som ønsker å være et alternativ til denne regjeringen – jeg vet ikke om de er så enige om at det er petroleumsnæringen man skal satse på. Nå får jeg også klarhet her i at å satse på fiskerinæringen er noe man er totalt uenige om. Jeg blir ikke beroliget når det gjelder hva Finnmark kan vente seg hvis det mot formodning skulle bli et annet flertall i Stortinget.

Jeg skulle ønske at dette fremtidssynet ble formidlet andre steder enn bare i Stortinget. Regjeringen har bevilget 1 mill. kr til markedsføring av tiltaksordninger. Slik som enkelte representanter i denne salen har snakket om Finnmark de siste ukene, har de pratet ned markedsverdien og lysten til å investere i Finnmark betydelig. Det er riktig at det i enkelte kystkommuner er meget vanskelig. Men det er også riktig å påpeke at i noen kommuner i Finnmark går det veldig bra. Der har du en vekst som man knapt ser maken til i landet. Det bildet er veldig unyansert.

I tillegg tror jeg det er veldig viktig at Regjeringen og regjeringspartiene har gjort mye for Finnmark i denne perioden. Både Vardø og Hasvik, som er nevnt her, er omstillingskommuner. Over 35 nye statlige arbeidsplasser er opprettet i Vardø, i tillegg til at rammebetingelsene for industrien er forbedret betydelig, noe som var den direkte årsaken til at det igjen ble aktivitet i Båtsfjord – ifølge dem som startet opp igjen. I tillegg vedtok vi på tirsdag å utvide tiltakssonen, bl.a. med nedskrivning av studielånsordningen.

Når Regjeringen nå skal sette av 75 mill. kr til oppfølging av en henvendelse Erna Solberg har gjort til fylkeskommunen, skal pengene etter vår mening ikke disponeres i Stortinget.

I motsetning til Arbeiderpartiet, som alltid har en plan, alltid har en oppskrift fra Oslo på hvordan Finnmark skal komme på fote, som man har prøvd å formidle og har gitt i over 50 år, med det resultat vi alle kjenner, ønsker vi at lokale aktører, lokale bedrifter, lokale investorer, lokale myndigheter skal komme med forslag til hvordan man kan komme videre innenfor disse kommunene. Det er ikke sånn at politikerne i Stortinget er de beste til å fortelle i detalj eller gi en kakeoppskrift på hvordan krisen i Finnmark skal løses. I den forstand forteller man ting som ikke er sanne.

Øystein Djupedal (SV) [11:57:14]: Etter å ha hørt finansministeren og herr Sanner forklare hva som er beveggrunnene, og hvordan økonomisk ansvarlighet skal defineres, må jeg si det skal bli interessant å se hva dette resulterer i framover. Det man kan forstå av dette, er at så lenge Regjeringen foreslår det, eller Regjeringen inngår en avtale med en part i Stortinget, er det pr. definisjon ansvarlig. Om dette er 2,2 milliarder kr i inneværende års budsjett uten inndekning – som i realiteten skal brukes til neste år – er det, så lenge Regjeringen foreslår det, ansvarlig. Hvis man tar et nytt tiltak, som man riktignok har kjønt til en lang periode, som er offentlig debattert og omtalt, som situasjonen i Finnmark er, og legger dette inn i nysalderingen, er det greit. Hvis det gjelder, 6 mill. kr til en konsert i Tromsø, som også er omtalt og debattert, og hvor det sågar er en separat innstilling fra finanskomiteen, er det ikke lenger bra.

I en logikkeksamen på et av våre høyere læresteder ville dette stå til stryk. For dette er selvfølgelig bare tværing og tvinning med ord. Realiteten er denne: Vi bruker 81 milliarder kr mer av oljepengene i dette budsjettet. I løpet av den perioden Per-Kristian Foss har vært finansminister, har vi brukt mer enn 100 milliarder kr mer enn det en mekanisk forståelse av handlingsregelen skulle tilsi. Store deler av Stortinget vil være enig i mye av denne pengebruken, fordi den har vært fornuftig. Men å si at tapte skatteinntekter står i et annet forhold til statskassa enn en økt utgift, er en helt ny måte å se et budsjett på. Det betyr at hvis man har tapt skatteinntekt, er det en tapt inntekt for staten. Ja, det er riktig, en økt utgift er en økt utgift for staten. I statsbudsjettssammenheng er dette selvfølgelig helt identiske størrelser. Det er et hull som må dekkes opp. Det ene hullet er det lov til å dekke opp med oljepenger, det andre hullet er det ikke lov til å dekke opp med oljepenger – med mindre Regjeringen er enig i det. Da er det ansvarlig og greit.

Det betyr at når jeg sier at det er etablert en ny praksis i dette budsjettet ved en tredje budsjettbehandling, er det riktig. Jeg gikk litt for langt i stad, jeg er ikke glad for det. Men jeg registrerer at Regjeringen har lagt opp til dette, og de finner begrunnelser som ikke holder vann i en vanlig logisk argumentasjon og heller ikke i en politisk argumentasjon. Det er det nødvendig å påpeke. Spesielt er det skuffende av finansministeren, som ennå ikke har svart på et eneste av de spørsmål som opposisjonen har kommet med, knyttet til hva som er forskjellen på dette. Tvert i mot holder han på med, i en halvironisk tone, å prøve å si at opposisjonen tar feil her.

Jeg synes det er nødvendig å påpeke dette på tampen av denne debatten, for det vil bli en etablert praksis som gjør at det vil være svært vanskelig for regjeringspartiene i etterkant å si til opposisjonen at det vi gjør, ikke er ansvarlig. Regjeringen har nå de facto etablert en praksis som vi merker oss, og som vi selvfølgelig vil kunne benytte i den grad det vil bli anledning til det. Vi mener at kommunenes tapte skatteinntekter for framtiden bør kompenseres i nysalderingen, og vi vil også i framtiden være varsomme med å bringe nye spørsmål inn i nysalderingen. Det er jeg enig i, det skal man være varsom

med. Denne regjeringen har etablert en praksis som jeg tror Regjeringen skal tenke nøye igjennom, særlig den argumentasjonsrekken de legger til grunn der det ene tiltaket er greit, mens et annet tiltak ikke er greit.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Siv Jensen (FrP) [12:00:38]: Jeg skjønner at valgkampen har begynt, etter å ha sittet og hørt på denne debatten. Det er åpenbart nærmest et spørsmål om hvem som skal være flinke i klassen, da først og fremst i forhold til kommunene.

Jeg hørte på Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, som klarte å få seg til å si at man nå må begynne å legge ned arbeidsplasser i kommunene, i motsetning til tidligere. Jeg har lyst til å bringe denne debatten ned på det nivået der den hører hjemme, nemlig at alle som sitter i denne sal, har et felles ansvar både for kommuneøkonomien, for sykehusøkonomien og for alle andre viktige områder i dette samfunnet. Det er ikke slik at forskjellen mellom det vedtatte budsjett og Arbeiderpartiets alternative budsjett er himmel eller helvete på hver sin kant. Det er snarere tvert imot små ting som skiller de to fra hverandre.

Jeg har lyst til å understreke at heller ikke Arbeiderpartiet kan løpe fra sitt ansvar. Det var også et rop om penger fra kommunesektoren da Arbeiderpartiet hadde regjeringsmakt. Det var et rop fra kommunene da Karl Eirik Schjøtt-Pedersen var finansminister, og det kommer det sikkert fortsatt til å være. Men Arbeiderpartiet har også et ansvar for den kommuneøkonomien vi skal ha i 2005, fordi det er 2004 som er grunnlaget for 2005, og 2004-budsjettet er gjort opp etter forhandlinger med Arbeiderpartiet. Arbeiderpartiet anstrengte seg i sine budsjettforhandlinger både for å sikre kommunene mer penger og for å sikre sykehusene mer penger, akkurat på samme måte som det har vært anstrengelser i forhandlingene om budsjettet for 2005. Hvis man setter resultatene fra Arbeiderpartiets forhandlinger opp mot resultatene fra Fremskrittspartiets forhandlinger, kan man klart se at ting går i samme retning.

Jeg synes med respekt å melde at man nå må bruke tiden på å fokusere på løsningene fremover, fremfor å ha denne helt meningsløse diskusjonen om hvem som gjorde hva på hvilket tidspunkt. Det er lite fruktbart. Jeg synes, med all respekt, at det heller ikke nytter for Arbeiderpartiet å løpe fra det ansvaret de har, både for kommuneøkonomien og for alt annet. Hvis vi tar det som et utgangspunkt for disse diskusjonene, blir det en mye mer edruelig debatt og en mye riktigere debatt enn den vi har hørt i dag.

Det som uansett er et faktum, er at kommunene blir tilført 2,2 milliarder kr mer. Så kan vi gjerne diskutere hva slags budsjetteknikk som vil være best egnet, men 2,2 milliarder kr kommer iallfall til kommunene, og jeg regner med at de får ben å gå på. La oss derfor gjøre debattene om disse spørsmålene litt mer saklige og litt mer ansvarlige enn det nivået Arbeiderpartiet nå har bidratt til å legge dem på.

Jeg vil avslutningsvis returnere den hyggelige julehilsen som ble gitt fra finansministeren, og ønske også finansministeren en riktig god og fredfylt jul.

Olav Gunnar Ballo (SV) [12:04:06]: Karl Eirik Schjøtt-Pedersens siste innlegg illustrerer på en god måte hvorfor problemene i Finnmark over tid kan bli så pass omfattende i enkeltkommuner som de blir. Hvis det er slik at man i opposisjon skal være opptatt av å løse problemer som man ikke engang innrømmer fantes da man satt i regjering, er det naturligvis komplett umulig å ha en kontinuitet, uavhengig av hva slags regjering som sitter her, som medfører at hjelpen når fram til enkeltkommunene.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen hevdet at det var «å friske på» hukommelsen å hevde at distriktsopprøret hadde lite med fiskeriene å gjøre. Jeg har i den forbindelse lyst til å sitere noe av det som ble sagt i 2001, kort tid før regjeringen Stoltenberg gikk av. Dette stod i Nordlys den 11. september 2001:

«Ledelsen i Arbeiderpartiet har møtt signaler og utspill fra grunnplanet med sentral arroganse. Redselen for å bruke penger har vært påtakelig. Tiltak som krever småpenger har blitt avslått. Finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har latt seg styre av byråkratene i Finansdepartementet og dermed gjort AP til et bokholderparti, sier lederen i Troms Fiskarfylking, Robert Hansen. Han er også 12. mann på AP-lista i Troms.»
I samme avis kan man lese:

«Nord-Norgesekretær Hans-Johan Dahl i Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund sier Stoltenbergs reaksjon på finnmarksopprøret viser at Ap-ledelsen ikke evner å fange opp viktige signaler.»

Schjøtt-Pedersens innlegg i dag bekrefter jo at man selv tre år etter ikke har fanget de signalene. Det gjør at det er grunn til å være urolig for fremtiden, for hvis det er slik at man ikke blir opptatt av det som gis av beskrivelser lokalt med hensyn til virkemidler, vil man heller ikke i fremtiden kunne løse det, selv med en ny regjering. Det som blir helt nødvendig, er å analysere den forskjelligheten som er i de ulike kommunene. Det jeg nevnte om Båtsfjord, er jo interessant, at en kommune som i utgangspunktet har en relativt solid fiskeindustri på land, ikke bare klarer å opprettholde bosettingen i en tiårsperiode, men sågar å øke den inntil den bedriften ikke lenger klarer å drive, kanskje på grunn av lokale forhold med en konkurs og en forsikringssak.

Det å gi en beskrivelse generelt av Kyst-Finnmark som om hele kysten er i ferd med å gå i oppløsning, er jo som å spille piano med boksehansker. Det er lite egnet. Vi er nødt til å finne virkemidler som er målrettede, som når enkeltkommunene, slik at vi kan hjelpe dem på en hensiktsmessig måte.

Presidenten: Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:07:07]: Først en kort merknad til finanskomiteens leder, Siv Jensen: I

siste instans er det et spørsmål om prioriteringer mellom hva man ønsker å gjøre i kommunesektoren for å styrke skoletilbud, eldreomsorg osv., og hva man ønsker av andre ting på budsjettet. Der kan jo ikke Fremskrittspartiet snakke seg rundt at man har valgt et opplegg for kommuneøkonomien i det året vi går inn i, som knapt er nok til å dekke merkostnadene som følge av endringene i befolkningens sammensetning. Det må man ta ansvar for når man nå ser de kuttene som vil komme.

Så til slutt til representantene Ballo og Robertsen: Situasjonen i Finnmark er slik at jeg tror det er lite formålstjenlig å file på hvem som sa hva, og hvem som gjorde hva, på nøyaktig det og det tidspunktet. For egen del kan det være veldig greit å vise tilbake til f.eks. den situasjonen vi hadde i 2001, og at vi faktisk gjorde Vardø til omstillingskommune fordi et hovedproblem på det tidspunktet var nedleggelse av statlige arbeidsplasser. Senere har denne nye krisen i fiskeindustrien oppstått, som vi mener at det er nødvendig å sette i verk tiltak for. Så kanskje vi heller burde samle oss om disse tiltakene (presidenten klubber), i stedet for ...

Presidenten: Det har gått 1 minutt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): ... Og så vil jeg få slutte meg til det generelle ønsket som er uttrykt i salen.

Hill-Marta Solberg (A) [12:08:34]: Jeg ber om ordet for å komme med en korreksjon til innstillingen.

Det er kommet inn en feil ved en inkurie på side 28, i punkt 6 Forslag fra mindretall, forslag nr. 1. På kap. 571 post 60 skal det stå 2 780 000 000 kr, og på kap. 572 post 60 skal det stå 620 mill. kr.

Presidenten: Det er notert.

Siv Jensen (FrP) [12:09:41]: Bare som en avsluttende replikk til Karl Eirik Schjøtt-Pedersen: Fremskrittspartiet tar ansvar for det budsjettforliket vi har inngått, og vi tar ansvar for at vi er med på å bevilge 2,2 milliarder kr for å kompensere for skattesvikten i 2004. Og det er bra! Kommunesektoren har aldri fått tilført mer penger enn de nå får tilført for 2005. Jeg synes vi skal ta det som utgangspunkt for debatten.

Jeg synes også at vi skal sende en hilsen til kommunesektoren, for vi er i den situasjon at Stortinget sjelden har vært mer lydhørt overfor kommunesektoren og ansvaret for å finansiere primærøppgavene. Men det betyr ikke at vi bare skal pøse på helt uhemmet. Vi må faktisk samtidig stille krav til at også kommunesektoren er i stand til å ta i bruk andre virkemidler, både for å effektivisere og rasjonalisere sin egen pengebruk. Det er ingen tvil om at det finnes flere ubrukte virkemidler i mange av landets kommuner når det gjelder pengebruk. Hvis kommunene i første omgang begynte å konsentrere seg om å løse primærøppgavene sine på en skikkelig og anstendig måte, er jeg helt overbevist om at man ville sett en helt annen pengebruk i kommunesektoren enn den man ser i dag.

Denne debatten er flerdelt, og det er altså ikke bare slik at vi fra Stortingets side skal hoppe hver gang det kommer et signal fra en eller annen kommune om nødvendigheten av å hoppe. Det må være mulig å stille noen kritiske spørsmål tilbake, fordi vi også er avhengige av at vi forvalter skattebetalernes penger på en skikkelig og ansvarlig måte. Det trodde jeg at også Arbeiderpartiet var enig i. Men det jeg forstår, er at vi nå går inn i den lange valgkampen, hvor det åpenbart ikke skal være noe som skal holde verken Arbeiderpartiet eller deres potensielle samarbeidspartnere tilbake fra å love og love med begge hendene. Det vi har erfaring for, er at mange av de løftene har en tendens til å forsvinne ut i det blå når tabuettene inntas etter et valg, og det skal i hvert fall jeg sørge for å minne både Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og andre arbeiderpartirepresentanter på etter valget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4 og 5.

(Votering, se side 1295)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da går vi til votering over sakene som er oppført på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Thore A. Nistad satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

- «1. Bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån på inntil 190 mill. kroner til å forskuttere bygging av Rv 546 Austevollsbrua.
2. Finansdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet om tilbakebetaling av beløpet gjennom optisk registrering av passeringer av kjøretøy etter at prosjektet er ferdigstilt.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykkjer i at:

1. Bompengeselskapet får løyve til å ta opp lån til å forskuttere bygginga av Rv 546 Austevollsbrua og til å krevje inn bompenger til delvis bompengefinansiering av utbygginga etter vilkåra i St.prp. nr. 30 (2004-2005) og Innst. S. nr. 88 (2004-2005).
2. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet og fastsetje nærare reglar for finansieringsordninga. Avtalen må vere underskriven før innkrevjinga startar.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 83 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.20.40)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
116		Deltaking i internasjonale organisasjonar	
	70	Tilskot til internasjonale organisasjonar, blir auka med ..... frå kr 731 093 000 til kr 813 093 000	82 000 000
	71	Finansieringsordninga under EØS-avtalen, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 68 000 000 til kr 0	68 000 000
143		Utanriksstasjonane	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 362 796 000 til kr 342 796 000	20 000 000
150		Utviklingshjelp til Afrika	
	78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 978 000 000 til kr 1 009 380 000	31 380 000
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling	
	72	Demokratistøtte/parti og media, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 10 000 000 til kr 7 500 000	2 500 000
	75	Internasjonale ikkje-statlege organisasjonar og nettverk, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 110 000 000 til kr 116 500 000	6 500 000
162		Overgangsbistand (gap)	
	70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 404 400 000 til kr 434 400 000	30 000 000
163		Nødhjelp, humanitær hjelp og menneskerettar	
	71	Humanitær hjelp og menneskerettar, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 1 191 500 000 til kr 1 241 500 000	50 000 000
166		Tilskot til ymse hjelpetiltak	
	70	Ymse tilskot, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 22 600 000 til kr 3 216 000	19 384 000
167		Flyktningstiltak i Noreg, godkjend som utviklingshjelp (ODA)	
	21	Spesielle driftsutgifter, blir redusert med ..... frå kr 918 400 000 til kr 767 404 000	150 996 000
171		Multilaterale finansinstitusjonar	
	70	Verdsbanken, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 584 000 000 til kr 583 258 000	742 000
	71	Regionale bankar og fond, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 564 000 000 til kr 564 742 000	742 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjonane, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 315 500 000 til kr 345 500 000	30 000 000

II

Stortinget sitt vedtak IV, Andre vedtak, Utanriksdepartementet, pkt. 12 Bruk av opptente rentemidlar, i den samla oppstillinga av Stortinget sitt spesifiserte bevilgningsvedtak for 2004, jf. Blå bok, blir oppheva.

Bruk av opptente rentemidlar

Stortinget samtykker i at opptente renter på tilskot som er betalt frå Noreg til multi-bi-prosjekt, samarbeids-

prosjekt, stat-til-stat-bistand, støtte til internasjonale og lokale ikkje-statlege aktørar kan nyttast til tiltak som blir avtalt mellom Utanriksdepartementet og den enkelte mottakar.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev sitt samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 104/2004 av 9. juli 2004 om innlemming i EØS-avtala av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvida tilsyn med kredittinstitusjonar, forsikringsføretak og investeringsføretak i eit finansielt konglomerat (konglomeratdirektivet), og om endring av rådsdirektiv 73/239/EØF, 79/267/EØF, 92/49/EØF, 92/96/EØF, 93/6/EØF og 93/22/EØF samt europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF og 2000/12/EF.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 1 stemme.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:20 (2004-2005) – forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Gjermund Hagesæter om kompensasjon/tilleggsbevilgning for skattesvikten i norske kommuner i 2004 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 2, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Forslag nr. 2, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	5 310 221 000
		fra kr 5 352 723 000 til kr 42 502 000»	

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 57 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.23.20)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
551		Regional utvikling og nyskaping:	
	65	(NY) Aksjonsplan for Kyst-Finnmark, kan overføres, bevilges med	150 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	980 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	220 000 000
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800)	
	50	Overføring fra fondet, forhøyes med	13 046 000 000
		fra kr 67 752 000 000 til kr 80 798 000 000»	

Presidenten gjør her oppmerksom på at Hill-Marta Solberg har korrigert beløpene på kap. 571 og kap. 572. Beløpet på kap. 571 post 60 skal være 2 780 000 000 kr, og beløpet på kap. 572 post 60 skal være 620 000 000 kr.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet – med den foretatte rettelse – ble med 56 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.23.37)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 278 000 000 til kr 353 000 000	75 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 28 649 025 000 til kr 30 449 025 000	1 800 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 9 727 496 000 til kr 10 127 496 000	400 000 000
620		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 69 543 000 til kr 63 643 000	5 900 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 4 452 000 000 til kr 4 407 000 000	45 000 000
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 222 449 000 til kr 213 449 000	9 000 000
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1631 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 3 161 919 000 til kr 3 171 919 000	10 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 77 000 000 til kr 80 000 000	3 000 000
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631)	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1618 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 170 163 000 til kr 177 163 000	7 000 000
1634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 165 015 000 til kr 184 115 000	19 100 000
1650		Statsgjeld, renter m.m.	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 14 000 000 til kr 15 000 000	1 000 000
	88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 3 000 000 til kr 2 630 000	370 000
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 19 260 000 000 til kr 17 945 100 000	1 314 900 000
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning	
	97	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 256 900 000 til kr 252 950 000	3 950 000
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 5 352 723 000 til kr 33 902 000	5 318 821 000
2315		Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 244 643 000 til kr 0	244 643 000
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-2 307 570 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	999 002 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		3 Avskrivninger	407 202 000
		4 Renter av statens kapital	2 657 000
		5 Til investeringsformål	718 400 000
		6 Til reguleringsfondet	-284 293 000
		Sum	-464 602 000
2800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800)	
	50	Overføring til fondet, forhøyes med	64 816 000 000
		fra kr 143 473 000 000 til kr 208 289 000 000	
	90	(NY) Finansposter overført til fondet, bevilges med	9 858 596 000
4602		Kredittilsynet (jf. kap. 1602)	
	1	Bidrag fra tilsynsenhetene, forhøyes med	3 481 000
		fra kr 142 650 000 til kr 146 131 000	
4618		Skatteetaten (jf. kap. 1618)	
	1	Utledds- og tinglysingsgebyr (Namsmannen), forhøyes med	8 000 000
		fra kr 19 000 000 til kr 27 000 000	
	2	Andre inntekter, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 30 000 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger, forhøyes med	9 500 000
		fra kr 8 500 000 til kr 18 000 000	
4631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 1631)	
	2	(NY) Andre inntekter, bevilges med	5 000 000
4634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 1634)	
	2	Refusjoner, forhøyes med	11 900 000
		fra kr 17 094 000 til kr 28 994 000	
	81	Bøter, inndragninger, forhøyes med	56 000 000
		fra kr 904 000 000 til kr 960 000 000	
	82	Vegadministrasjonsgebyr, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 55 000 000 til kr 60 000 000	
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m., forhøyes med	5 000 000
		fra kr 110 000 000 til kr 115 000 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning, forhøyes med	15 000 000
		fra kr 115 000 000 til kr 130 000 000	
5309		Tilfeldige inntekter	
	29	Ymse, nedsettes med	499 929 000
		fra kr 929 633 000 til kr 429 704 000	
5341		Avdrag på utestående fordringer	
	91	Alminnelige fordringer, nedsettes med	13 667 000
		fra kr 19 191 000 til kr 5 524 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)	
	30	Avskrivninger, nedsettes med	64 359 000
		fra kr 503 584 000 til kr 439 225 000	
5501		Skatter på formue og inntekt	
	70	Toppskatt m.v., nedsettes med	2 890 000 000
		fra kr 23 790 000 000 til kr 20 900 000 000	
	72	Fellesskatt, nedsettes med	11 635 000 000
		fra kr 108 835 000 000 til kr 97 200 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver:	
	70	Avgift, forhøyes med	446 000 000
		fra kr 1 234 000 000 til kr 1 680 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt, forhøyes med	12 200 000 000
		fra kr 30 700 000 000 til kr 42 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter, forhøyes med	20 800 000 000
		fra kr 49 100 000 000 til kr 69 900 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Produksjonsavgift, forhøyes med	300 000 000
		fra kr 400 000 000 til kr 700 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	
	70	Avgift, nedsettes med	300 000 000
		fra kr 3 600 000 000 til kr 3 300 000 000	
5511		Tollinntekter	
	70	Toll, nedsettes med	24 000 000
		fra kr 1 474 000 000 til kr 1 450 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter, forhøyes med	44 000 000
		fra kr 12 000 000 til kr 56 000 000	
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer mv.	
	70	Avgift, forhøyes med	4 277 000 000
		fra kr 134 823 000 000 til kr 139 100 000 000	
5526		Avgift på alkohol	
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m., nedsettes med	124 000 000
		fra kr 5 444 000 000 til kr 5 320 000 000	
	72	Produktavgift på øl, forhøyes med	18 000 000
		fra kr 3 798 000 000 til kr 3 816 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer	
	70	Avgift, nedsettes med	711 000 000
		fra kr 7 561 000 000 til kr 6 850 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.	
	71	Engangsgift på motorvogner m.m., forhøyes med	3 040 000 000
		fra kr 13 260 000 000 til kr 16 300 000 000	
	72	Årsavgift, forhøyes med	221 500 000
		fra kr 6 728 500 000 til kr 6 950 000 000	
	73	Vektårsavgift, nedsettes med	19 000 000
		fra kr 316 000 000 til kr 297 000 000	
	75	Omregistreringsavgift, forhøyes med	160 000 000
		fra kr 1 690 000 000 til kr 1 850 000 000	
	76	Avgift på bensin, nedsettes med	305 000 000
		fra kr 9 070 000 000 til kr 8 765 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), forhøyes med	205 000 000
		fra kr 4 535 000 000 til kr 4 740 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.	
	71	Avgift på båtmotorer, forhøyes med	41 000 000
		fra kr 169 000 000 til kr 210 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft	
	70	Forbruksavgift, nedsettes med	387 500 000
		fra kr 4 887 500 000 til kr 4 500 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Avgift på mineralolje, nedsettes med	206 000 000
		fra kr 886 000 000 til kr 680 000 000	
	71	Avgift på smøreolje, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 86 000 000 til kr 85 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, nedsettes med	393 000 000
		fra kr 4 208 000 000 til kr 3 815 000 000	
	71	Svovelavgift, nedsettes med	18 000 000
		fra kr 103 000 000 til kr 85 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall	
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall, nedsettes med	29 000 000
		fra kr 629 000 000 til kr 600 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	70	Trikloretan (TRI), forhøyes med	2 000 000
		fra kr 4 000 000 til kr 6 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5548		Miljøavgift på klimagasser	
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK), forhøyes med ..... fra kr 63 000 000 til kr 135 000 000	72 000 000
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift	
	70	Avgift, nedsettes med ..... fra kr 991 000 000 til kr 948 000 000	43 000 000
5557		Avgift på sukker	
	70	Avgift, nedsettes med ..... fra kr 258 000 000 til kr 210 000 000	48 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje, nedsettes med ..... fra kr 527 000 000 til kr 457 000 000	70 000 000
	71	Miljøavgift på kartong, nedsettes med ..... fra kr 19 000 000 til kr 18 000 000	1 000 000
	72	Miljøavgift på plast, nedsettes med ..... fra kr 77 000 000 til kr 55 000 000	22 000 000
	73	Miljøavgift på metall, nedsettes med ..... fra kr 86 000 000 til kr 63 000 000	23 000 000
	74	Miljøavgift på glass, nedsettes med ..... fra kr 82 000 000 til kr 37 000 000	45 000 000
5565		Dokumentavgift	
	70	Avgift, forhøyes med ..... fra kr 3 269 000 000 til kr 4 000 000 000	731 000 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	
	70	Inntekter fra telesektoren, forhøyes med ..... fra kr 117 000 000 til kr 129 000 000	12 000 000
5584		Andre avgifter	
	70	(NY) Etterslep, utgåtte avgifter, bevilges med ..... Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)	2 350 000
5603		Renter av statens faste kapital, nedsettes med ..... fra kr 8 511 000 til kr 7 935 000	576 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta, nedsettes med ..... fra kr 5 000 000 til kr 1 000 000	4 000 000
	82	Av innenlandske verdipapirer, nedsettes med ..... fra kr 30 000 000 til kr -372 000 000	402 000 000
	83	Av alminnelige fordringer, nedsettes med ..... fra kr 130 000 000 til kr 100 000 000	30 000 000
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, nedsettes med ..... fra kr 2 400 000 000 til kr 1 994 000 000	406 000 000
	88	Av utlån under opptrekk, nedsettes med ..... fra kr 145 000 000 til kr 77 500 000	67 500 000
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift, nedsettes med ..... fra kr 64 005 000 000 til kr 63 200 000 000	805 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, nedsettes med ..... fra kr 87 730 000 000 til kr 87 000 000 000	730 000 000
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800)	
	50	Overføring fra fondet, forhøyes med ..... fra kr 67 752 000 000 til kr 80 726 900 000	12 974 900 000
5999		Statslånemidler	
	90	Lån, nedsettes med ..... fra kr 58 284 000 000 til kr 44 263 000 000	14 021 000 000

II

Stortinget samtykker i at folketrygdens finansieringsbehov for 2004 dekkes ved statstilskudd.

III

Stortinget samtykker i at stikkordet «*overslagsbevilgning*» tilføyes bevilgningene under kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift, post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, og post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, i statsbudsjettet for 2004.

IV

Fullmakt til omdisponering

Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å fordele en reduksjon på kap. 2309 post 1 på 6 mill. kroner under internasjonal bistand på Utenriksdepartementets budsjett.

V

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2005 med en vurdering av utviklingen i kommuneøkonomien og med eventuelle forslag til

tilleggsbevilgninger. Det bes lagt særlig vekt på situasjonen i eldreomsorgen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 6

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Presidenten vil gjerne benytte anledningen til å takke alle representantene for et utmerket samarbeid i det halvåret som har gått, og håper vi får fortsette på samme måte.

Presidenten vil også benytte anledningen til å ønske alle representantene med familie en god og fredfylt julehelg, og så samles vi uthvilte og friske til neste halvårige sesjon.

Møtet hevet kl. 12.30.
